

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

ΕΤΟΣ ΚΕ' (25)
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 314
ΙΟΥΝΙΟΣ
2004

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: «ΟΥΔΕΝ ΝΕΩΤΕΡΟΝ...»

Όταν, αγαπητοί αναγνώστες του Περιοδικού μας θα έχετε στα χέρια σας το τεύχος αυτό, θα 'χει φύγει, κιόλας, ο πρώτος μήνας του καλοκαιριού, ο Ιούνιος και καλοκαίρι δεν είδαμε ακόμα.

Ως γνωστό, μιά από τις μέρες του -n 5n Ιουνίου- έχει καθιερωθεί παγκοσμίως ως Ημέρα του Περιβάλλοντος. Το θυμόμαστε το έρμιο το περιβάλλον μια φορά το χρόνο με πομφόλυγες και παχιά λόγια για να το κατακρεουργούμε και να το βιάζουμε όλον τον άλλο καιρό.

Αένας και αδυσώπητος ο πόλεμος ανάμεσα στο σύγχρονο άνθρωπο της αγοράς και το περιβάλλον, με θύματα -τελικά- και τους δύο. Στ' όνομα μιας κακώς νοούμενης, «ανάπτυξης» υποθηκεύουμε τη ζωή των επερχόμενων γενιών. Ο ανθρώπινος εγωισμός, ο παραλογισμός και η ακόρεστη απληστία για κέρδος χωρίς σύνεση και λογική, στο αποκορύφωμα. Εμείς να περάσουμε καλά και από εκεί και πέρα «γαία πυρί μειχθήτω».

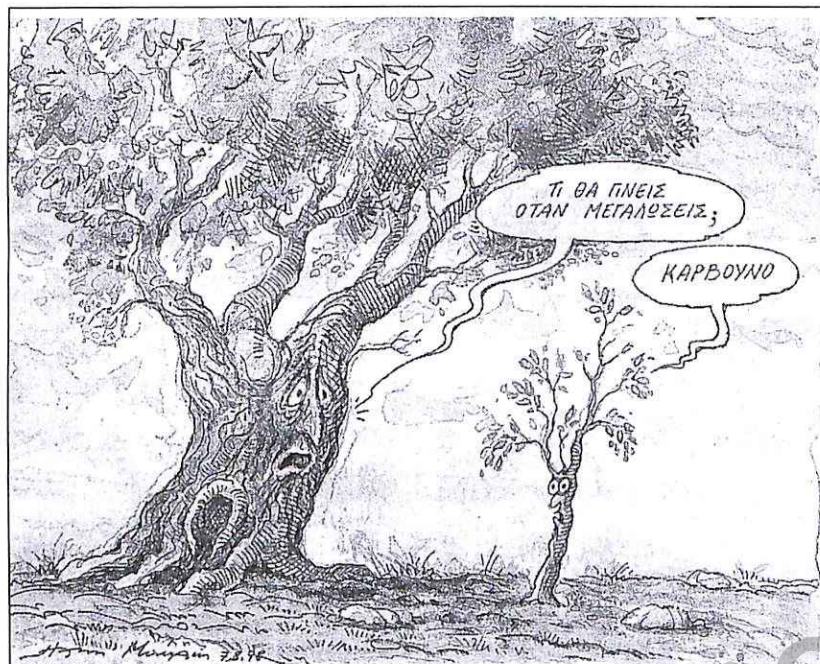
Κι ύστερα απορούμε γιατί όλα άλλαξαν και μεταλλάχθηκαν κι έτσι πνιγόμαστε τα καλοκαίρια και ψνιόμαστε το χειμώνα.

Κι ίσως τούτος ο, παράλογα, βροχερός Ιούνιος να μας γλίτωσε για λίγο από τις καταστροφικές φωτιές που δεν ανάψανε ακόμα, για να κάνουν κάρβουνο κάμποσα από

τα εναπομείναντα δάση μας (παραστατικότατο το σχετικό σχέδιο του Μακρή στην «Κ»).

Γνωστά, θα πείτε, και κιλιειπωμένα όλα αυτά. Κι ας έρθουμε και στο Ζαγόρι μας. Κι εδώ το περιβάλλον στο από-

και χρόνια. Όσο για τ' άλλα δυο, ενώ υπάρχουν τα περιθώρια και οι προϋποθέσεις να διαφυλαχτούν και να γίνουν σοβαροί παράγοντες σωστής και βιώσιμης ανάπτυξης, εμείς συμπεριφερόμαστε

«Βαδίζεις σε μια έρημο. Ακούς ένα πουλί που κελαιδάει. Όσο κι αν είναι απίθανο να εκκρεμεί ένα πουλί μέσα στην έρημο, ωστόσο είσαι υποχρεωμένος να του φτιάξεις ένα δέντρο».

Κική Δημουλά

σπασμα: «Ουδέν νεώτερον από το μέτωπο», θα λέγαμε, παραπέμποντας στον τίτλο του γνωστού βιβλίου του E. M. REMARK: «Ουδέν νεώτερον...» κι ας μενότανε το μακελιό στο Δυτικό Μέτωπο....

Το περιβάλλον για το Ζαγόρι (δεν θα κουραστούμε να το λέμε) αποτελεί την ατίμητη προίκα του. Τόσο το δομημένο και το φυσικό όσο και το ανθρωπογενές. Καλά αυτό το τελευταίο το ξεκληρίσαμε εδώ

σαν ... ιδανικοί αυτόχειρες.

Το δομημένο περιβάλλον, τη μοναδική αρχιτεκτονική μας κληρονομιά την εναποθέσαμε σε χέρια άσχετα με κίνδυνο το Ζαγόρι μας να αλβανοποιηθεί, όπως με δικαιολογημένη οργή κατήγγειλε προχθές στο Μονοδένδρι στα εγκαίνια μιας ακόμη φωτογραφικής έκθεσης του Ριζαρείου Ιδρύματος ο δικός μας Άγγελος Κίτσος, προαναγγέλοντας την κυκλοφορία ενός

θαυμάσιου βιβλίου του Αρχιτέκτονα Χρηστίδη σχετικό με την ιστορία της Αρχιτεκτονικής στα Ζαγόρια. Μίλησε με ιερό πάθος ο Άγγελος για τα τεκταινόμενα στο Ζαγόρι και μας συγκίνησε όλους. Και μίλησε για όλα. Με τα λόγια του αλλά και με τα έργα του αντιπαραθέτει το μοντέλο του Πολιτισμικού Τουρισμού, σ' αυτόν που μέχρι σήμερα αναπύσσεται χωρίς να ξέρουμε πού θα το πάει το Ζαγόρι. Επ' αυτού, όμως, θα επανέλθουμε.

Όσο για το απaráμιλλο, φυσικό μας περιβάλλον... ε! αυτό το εμπιστευθήκαμε στις... ευαίσθητες καραμπίνες των περιβαλλοντολόγων κυνηγών!! Αυτό μας το επιβεβαίωσε άλλωστε και κυβερνητικός μας βουλευτής σε μια τυχαία συζήτηση, σχετικά με τον πρόσφατο αποκατακλιτισμό της μισής περιοχής του καταφυγίου θηραμάτων στο Βρυσσοχώρι... με απόφαση του νέου μας Γ. Γραμματέα της Περιφέρειας.

Ευτυχώς όμως που τέτοιες ενέργειες βρίσκουν αντίθετο (όπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ στις μέσα σελίδες) τον Υφυπουργό ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρο Καλογιάννη, γνωστό για την ευαισθησία του σε ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Ελπίζουμε η παρέμβασή του να βάλει τα πράγματα στη θέση τους.

Η Σ.Ε.

«Το Ζαγόρι μας» απευθύνεται και υπηρετεί το Ζαγορίσιο χώρο, Αναφέρεται στους ανθρώπους του και τα προβλήματά τους. Είναι ένα περιοδικό έντυπο τοπικού χαρακτήρα. Εκδίδεται επί 26 συναπτά έτη και θεωρείται ως έντυπο λόγω γραφής και θεμάτων, ποιοτικά ικανοποιητικού επιπέδου.

Πέραν αυτού, θεωρώ πως δεν είναι ανεπίτρεπτον, κάποιες φορές, να «δρασκελίζουμε» τα σύνορα του Ζαγορίου και να «περιδιαβάζουμε» σε άλλες περιοχές της χώρας, ανά την Ελλάδα. Υπάρχουν θέματα, απόψεις, συγκρίσεις γενικότερης σημασίας, που σχετίζονται ή ενδιαφέρουν και το Ζαγόρι.

Είναι γνωστό και πανθομολογούμενο το φαινόμενο του «υδροκεφαλισμού» της Αθήνας, Λέμε πως η μισή Ελλάδα βρίσκεται στην Αθήνα, Κι όταν μιλάμε για «Αθήνα», δεν αναφερόμαστε στην Αθήνα των αρχών του περασμένου αιώνα (Ομόνοια, Σύνταγμα, Πλάκα, Ακρόπολη και τις γύρω περιοχές τους), αλλά σε μια Αθήνα που τείνει, οικιστικά, να καταλάβει το χώρο όλης της Αττικής, Τα πλοκάμια της, δίκην χταποδιού, απλώθηκαν σ' όλη την Αττική, Ένας Ζαγορίσιος μπορεί να λέει: «Μένω στην Αθήνα», κι ας διαμένει, συγκεκριμένα, στην Αγία Παρασκευή, την Πεντέλη, το Περιστέρι, τη Βουλιαγμένη κτλ. Η παλιά Αθήνα επικαλύπτει σήμερα, σαν έννοια, σχεδόν όλη την Αττική. Κάπως παρόμοια εκφραζόμαστε για την Αμερική, μια ολοκληρωτή Ηπειρο θα πλανήτη μας. Αναφερόμαστε για πρόσωπα, πράγματα ή γεγονότα που συμβαίνουν στις Ηνωμένες Πολιτείες (Μ.Π.Α.) και όμως, χρησιμοποιούμε τη γεωγραφική ονομασία Αμερική,

Χρειάζεται να κάνω μία διευκρίνιση, επειδή από την παραπάνω εισαγωγή μου ο αναγνώστης θα διαρωτηθεί «πού το πάω». Κι ακόμα να δικαιολογήσω ποια τα ερεθίσματα που μου υπαγόρευσαν να ασχοληθώ με την Αθήνα.

Η φορά των πραγμάτων με έφερε λίγο πριν το 2004 και μετά, μέχρι τώρα, να βρίσκομαι στην Αθήνα, με μικρά διαλείμματα. Έτσι, στη χρονική αυτή διάρκεια, είχα την ευκαιρία να αντιληφθώ «πράγματα και θάματα» της Αθήνας. Θα προσπαθήσω, περιληπτικά, να παραθέσω τα ιδιαί-

Χρονογράφημα

Ματιές, έξω από το Ζαγόρι

Σταύρου Συκιώτη

τερα αυτά χαρακτηριστικά του χώρου και της ζωής αυτής της Αθήνας.

Γνώρισα την Αθήνα τη δεκαετία του 1930, ως τρόφιμος σπουδαστής της Ριζαρείου Σχολής, Ζαγορίσιος Εκπαιδευτικό Ίδρυμα των αδελφών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη, από το Μονοδένδρι Ζαγορίου. Ήταν το πρώτο Σχολείο (έναρξη το 1844) μετά την απελευθέρωση της Αθήνας και μετά το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Το τεράστιο οικόπεδο, -που σήμερα διαμορφώνεται για τους Ολυμπιακούς- και αγοράστηκε τότε (επί της Βασ. Σοφίας - έναντι Ευαγγελισμού) ήταν χώρος ελεύθερος -εκτός πόλεως περίπου- κατάφυτος με αμπέλια.

Στην άκρη του οικοπέδου, ανατολικά, κυλούσε ο Ιλισός (σήμερα καλύπτεται από τη λεωφόρο Βασ. Κων/νου) όπου χαζεύαμε με τα ορμητικά νερά του, ύστερα από κάποιο ολιγόστιγμο μπουρίνι, χαρακτηριστικό της εποχής εκείνης. Να σημειώσω πως και οι καιρικές συνθήκες ήταν τελειώς άσχετες με τις σημερινές: (μιλούσαν για «Αττικό Ουράνο» πάντα γαλανός, ηλιόλουστος εκτός από σποραδικά πότε-πότε μπουρίνια, που τα διαδέχονταν λαμπρός ήλιος). Στη Σχολή δεν υπήρχε θέρμανση σε αίθουσες διδασκαλίας και κοιτώνες και η ενδυμασία μας ήταν, καθ' όλη τη σχολική χρονιά, ελαφριά και ίδια, θυμάμαι πως την περίοδο εκείνη είχαν λανσαριστεί οι πρώτες καμπαρίνες. Δεν φοριόταν πανωφόρια.

Μετά την κοίτη του Ιλισού, στη σημερινή περιοχή Πινακοθήκη μέχρι Κάραβελ, ήταν αλάνα όπου γυμνάζονταν στρατιώτες και άλογα μιας μονάδας ιππικού που βρισκόταν κοντά στη γέφυρα Ιλισού που οδηγούσε στο σημερινό Παγκράτι (περιοχή σημερινής οδού Ριζάρη). Στην περιοχή δε της Πινακοθήκης και Χίλτον ήταν κτίρια και γήπεδα της Εφορείας Υλικού Πολέμου (έτσι λεγόταν), Να κλείσω αυτήν την εικόνα λέγοντας πως, οι εξοχικές εκδρομές μας γινόταν μετά τους Αμπελοκήπους και οι ελεύθερες εξόδοι μας έφθαναν στον Εθνικό Κήπο, την περιοχή Ζαπτείου, άντε και μέχρι Σύνταγμα και στις πλαγιές του Λυκαβηττού, απ' όπου παρακολουθούσαμε ποδοσφαιρικά ματς στο γήπεδο Παναθηναϊκού.

Σήμερα, ένα ανέβασμα στο μικρό πλάτο του Αι-Γιώργη Λυκαβηττού, δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη να εκτιμήσει το τοιμεντένιο πέλαγος, που απλώνεται από τις ακτές Σαρωνικού, τον Πειραιά, ως τις παρυφές του Υμηττού, της Πεντέλης, της Πάρνηθας κτλ. Έτσι, το λεκανοπέδιο της Αττικής, όπου διάσπαρτα υψώνονται ουρανοξύστες 10-20 ορόφων, καλύπτεται εξ ολοκλήρου. Πράγματι, μία «τερατούπολη!».

Μερικά, ακόμα, χαρακτηριστικά πράγματα που μπορεί να διακρίνει το μάτι ενός επισκέπτη της Αθήνας:

- Στο μέγεθος του πληθυσμού της, εντυπωσιάζει αμέσως το ποσοστό την ηλικιωμένων ανθρώπων. Στις κεντρικές περιοχές -επειδή σε αυτές κινούνται- οι ηλικιωμένοι άνθρωποι πλεονάζουν. Ανάμεσα σ' αυτούς πολλοί υπερήλικοι με κυρτωμένες τις πλάτες ιούς και αφυδατωμένοι στα πρόσωπα τους απ' το χρόνο, πολλοί ανήμποροι, δυσκίνητοι, και με ορατό το άγχος της μετακίνησης τους στους δρόμους, τα τρόλεις τα λεωφορεία. Κι ακόμα, να μεταφέρουν σακούλες ή άλλα αντικείμενα δείγμα, πως υπάρχουν υποχρεώσεις που τους αναγκάζουν να λειτουργούν έτσι, παρότι υπερήλικες και ανήμποροι. Η επιβίωση στην Αθήνα μπορεί να είναι μαρτυρία, ωστόσο είναι **και σκληρή και άπονη!**

Είναι κοινό μυστικό πως, λόγω διατροφής, το όριο ηλικίας των ανθρώπων έχει αυξηθεί, με αποτέλεσμα να δημιουργείται **οξύ ασφαιτικό πρόβλημα**. Διότι η αναλογία συσταξιούχων και εν ενεργεία εργαζομένων έχει μεταβληθεί προβληματικά.

- Η πυκνή κυκλοφορία των τροχοφόρων μεγάλο πρόβλημα. Μια συνεχής ροή τους που καλύπτουν όλο το πλάτος των δρόμων. Η μετακίνηση χρονοβόρα και πολλές φορές εκνευριστική. Το καυσάριο τους ο Αθηναίος δεν το βλέπει, το συνηθίζει. Όπως, μας αρέσει ή όχι, θα συνηθισθείς πάλι, σαν αναγκαίο «κακό» του πολιτισμού μας, **το κινητό τηλέφωνο**, που δεξιά - ζερβά το συνηθίζουμε και γινόμαστε «αποκατάστη» των πιο απίθανων συνομιλιών, και μάλιστα με πολλά ντεσιμπέλ.

Είναι τόσα πολλά που μπορεί να σημειώσει κάποιος για την Αθήνα. Κι είχα υπόψη μου να τα καταχωρίσω. Βλέπω όμως πως «θα πάει μακριά η βαλίτσα» κι είμαι υποχρεωμένος να «πατήσω φρένο». Για να μη διαμαρτύρεται ο Βασίλειος Τζιόβης, που επιμελείται το κάθε φύλλο του «Ζαγορίου μας» (και Μπράβο του «Ζαγορίου μας» που βρωμούσαν. Πρόσεξε στο χλωμό πρόσωπο του Εβραίου μίαν έκφραση φρίκης. Στενόμακρο, ξηρό, με αριές αδούρητες τριχίτσες και αυτιά όρθια σαν αλογοίσια. Ήταν παρόμοιο με άτεχνη αιογραφία που ο χρόνος και η υγρασία έσκασε πού και πού τα χρώματα, κι ανασηκώθηκαν αυτά σαν άκοπα νύχια. Η νιότη είχε φύγει από πάνω του και μια κρυφή αρρώστια το σκέβρωνε, του ρουφούσε τη ζωή, το έδειχνε ξύλινο.

— Σα να μας χωρίζουν αιώνες από τότε, σκέφτηκε. Η Ατόσσα, ο πλαγιάουλος, τα μάτια... και τώρα εν όψει των Ηλυσίων.
Κοιτάζοντας το ηλεκτρικό απαγόνησε σιγόφωνα:
— Είναι φευγάτη η λεβεντιά της χώρας...
— Κι' ούτε μας ήρθεν άγγελος να πει σαν ξεκινήσαν κι' έφυγαν απ' τα λαμπρά τα (Σούσα), κι απ' τα εκβάτανα—κι' απ' το παλιό το (Κίσιο), άλλοι μ' αλόγατα, κι' άλλοι με πλοία...
Κοιτάχτηκαν. Έβαλε στα μάτια του όση γλυκα απόψε μεσα του.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Σας ευχαριστώ θερμά για τις ευχές σας με αφορμή την ανάληψη των νέων μου καθηκόντων στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ.
Στόχος μου είναι να ανταποκριθώ στο έργο που έχει αναλάβει η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και να δικαιώσω τις προσδοκίες των συμπολιτών μας.

Φιλικά
Σταύρος Ελ. Καλογιάννης
Σταύρος Ελ. Καλογιάννης

Λησμονημένες σελίδες

ΕΦΙΑΛΤΙΚΟ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Ήθελε να τη δώσει, να τυλίξει σαν με επίδεσμο το άλλο κεφάλι, να το γλιτώσει απ' τη φθορά. Θυμήθηκε μια εικόνα του Μιχαήλ Άγγελου στην Καπέλλα Σιξτίνα: εκεί που ο Θεός, με τεντωμένο χέρι κατεβαίνει προς το βράχο που κοίταται ο απελπισμένος Αδάμ, για να του περάσει καινούργιο ρεύμα ζωής.

Στα μάτια του άλλου ήταν ο ζόφος. Κάτι σαν λεπίδι σκληρό και ακυβέρνητο έφευγε απ' εκεί τρυπώντας και κόβοντας δεσμούς.
— Θα γίνει απόψε, μουρμούρισε και το κατωσάγγο τρεμουλιασε.
— Λες; βρήκε ν' απαντήσει ο Πάρης. Όμως σε λίγο η βεβαιότητα του άλλου τον κάρφωσε. Ένα κύμα του βάθους φούσκωσε την καρδιά του και ξάφνου ξεχείλισε αυτό. Δεν προσπάθησε να κρατήσει τα δάκρυα.

Ο άλλος κοίταξε ασάλευτος κάτι το μακρινό, το αποτρόπαιο.
Εκείνες τις μέρες τα τίνανε από σφαίρα ανάρτη αντισυνομιλητήρας του γερμανικού στρατού. Αν κρίνουμε από τις εκτελέσεις που ακολούθησαν για να χραεί το αίμα του σκοτωμένου, πρέπει να ήταν αληθινή η διάδοση πως δηλ. ήταν φιλαράκος του Φύερρ.

Την επόμενη μέρα, στο σημείο που τα τίνανε, πολυβλήθηκαν σαράντα περαστικοί. Μα το αίμα ζητούσε ακόμη εκδίκηση. Ήταν -φαινόταν- αιμοδιψής ο μακαρίτης (μα ανάθεμα στον ένα τους που δεν ήταν).

Αυτή τη φορά έπρεπε να είναι νέοι, σχεδόν παιδιά. Θερμοκαυτήρας και σάβανα για σαράντα οικογένειες, πανικός για τους αλήτες που γρατσουνίζουν τη Βέρμαχτ.

Λοιπόν, πριν ξεκινήσει εκείνη η νύχτα, φόρτωσαν στα ξέσκαπα καμιόνια τους σαράντα από τα φυλακισμένα παιδιά. Δυο-δυο σε κάθε καμιόνι μ' έναν σκοπό και τρία μούλαρα.

Σύννεφο η σκόνη, μ' αυτό δεν πείραζε τον Πάρη. Όπως τα καμιόνια είχαν αναπτύξει ταχύτητα, χτυπούσε δω και κει στα πονεμένα πλευρά του και δάγκωνε τα χείλη να μην φωνάζει.
Τα ηλεκτρικά φώτινα τα μύρια της σκόνης, τ' αυτοκίνητα μούγκριζαν, τα μούλαρια προσπαθούσαν να κλωτσίσουν, ο φρουρός τους με το αυτόματο στα γόνατα μισόκλεινε νυσταγμένος τα μάτια. Σε κάθε τράνταγμα του αυτοκινήτου ο Ιωσήφ τον πλησίαζε.

— Στην άλλη στρόφιη αρχίζει ανήφορος, η μηχανή θα κόψει να μηδίσουμε, του μίλησε αφυριστά.
— Το σκέφτηκα, ήταν η απάντησή, μα δεν το μπορώ. Με σακάτηψαν... Φύγε μόνος σου... τόληψε... να πας σπιτί μου... στο καλό...
Το κεφάλι του Γερμανού γύρισε στο στήθος. Οι μηχανές μούγκριζαν. Από την αρχή του δρόμου υψώνονταν βράχοι κοιμένοι κάβητα κι' απ' την άλλη έχασκε βαθύς γκρεμός. Ένας τοιχάκος από πελεκημέ-

νη πέτρα ήταν σ' όλη την κάτω πλευρά· δεν ήταν τίποτα, κι' όμως σου έδινε κάποιο αίσθημα ασφάλειας.

Ο Ιωσήφ πήδησε απαλά και σαν έντομο πέρασε μια στιγμή από τους προβολείς του επόμενου αυτοκινήτου για να κρεμαστεί στο γκρεμό.

Κόκκινη φωτοβολίδα υψώθηκε:

ΦΡΙΞΟΥ ΤΖΙΟΒΑ

τα καμιόνια φρέναναν.

Ο σύνδεσμος μοτοσυκλετιστής έφτασε. Οι συνοδοί κατέβηκαν κοίταξε απαθείς τριβοντας το πίσω μέρος του κεφαλιού του. Τ' άλογα κουνούσαν δεξιά κι' αριστερά τα κεφάλια. Οι κρατούμενοι τρεμουλιαζαν κι' αναρωτιούνταν αν ήταν εδώ ο Κρανιώ τοπος.

Ο μοτοσυκλετιστής ζύγωσε στο καμιόνι του Πάρη. Οι μπότες του χτυπούσαν την ασφαλτο κάρως άρρυθμα κι' ένας χαλκάς αναπηδούσε στο στήθος του. Πιστόλι στη ζώνη και στις πλάτες χιαστί το αυτόματο. Έρριξε στην καροσαρία το φως του φαναριού του. Ο σκοπός ορθώθηκε. Κάτι είπαν. Το φως του φακού έγλυψε σαν κουτάλι τις γωνίες του αυτοκινήτου, στάθηκε λίγο πάνω στον Πάρη, πήγε κάτω από τις κοιλιές των ζώων και μετά άρχισε έναν τρελό χορό. Μα φάτιζε το χλωμό πρόσωπο του σκοπού, μια τον κουλουρισμένο Πάρη, μια τ' άλογα τίποτα.

Ο μοτοσυκλετιστής έσκουζε, δεν μιλούσε. Τα λόγια του έφευγαν σαν χαλίκια κι' όλο χειρονομούσε κατά το σκοπό. Σε μια στιγμή φωτίστηκε από το φανάρι κι' ο Πάρης είδε ένα σκυλοδόγγο εφιαλτικό να δαγκώνει το κάτω χείλος.

Τότε το φως προχώρησε κατά μήκος του τοιχάκου.

Ο Γερμανός στάθηκε. Διέκρινε τα χέρια του Ιωσήφ να τρέμουν σκαλωμένα στην πέτρα. Έριξε πάνω στο κρεμασμένο σώμα φως. Γύρισε απότομα και μίλησε στους σωφέρ. Η φάλαγγα κινήθηκε. Τα καμιόνια κόλλησαν σχεδόν. Φρουροί, κρατούμενοι, άλογα, κοίταζαν τον πανύψηλο Γερμανό: είχε βγάλει το πιστόλι του μα πάλι μετένιασε. Κάλεσε κοντά του έναν στρατιώτη, του έπιασε τα χέρια από τους καρπούς και ανέβηκε στην πέτρα. Πάτησε στην άρχη προσεχτικά, μετά όλο και πιο δυνατά τα δάχτυλα του Ιωσήφ. Μια κραυγή έφυγε στη νύχτα και χάθηκε στο βάθος του γκρεμού. Ο Γερμανός κατέβηκε γελώντας κι' όλα επάνω του χόρευαν. Ο χαλκάς, τ' αυτόματο, η θήκη με το πιστόλι, η κοιλιά, τα μεριά του.

Για λίγα δευτερόλεπτα απόλυτη σιωπή· μόνο που οι γρύλλοι τρυπιμένοι στους βράχους έτριβαν αμέριμνοι τα έλυτρα τους, ενώ κάτι τεράστιο σαν άνθος μ' άθωο μενεξεδένιο χρώμα φάνηκε προς την ανατολή.

Απ' εκεί πρόβαλαν σε λίγο τα πεντε σημαδάκια. Κουκίδες στην αρχή που κανένας δεν τις πρόσεξε. Η φάλαγγα περνούσε κοντά σε ποτάμι δροσερό και διάφανο που φιδολυγι-

ζε ανάμεσα στα πλατάνια. Εδώ ένας μύλος ντυμένος κισσό· πιο κει μια δράνια πηγμένη στις κλιματίδες. Αρμονικά δεμένα όλα, στην κροστάλλινη διαύγεια ζούσαν κάτι το απόλυτα δικό τους.

Τα «χαρικαίην» πέρασαν χαμηλά κροταλιζοντας. Το τοπίο βούιζε κι' ο παγωμένος ήχος πασπάτεψε τις καρδιές. Ένα καμιόνι μπατάρισε, ένα άλλο πήρε φωτιά. Τα ζώα χτυπούσαν τις λαμαρίνες. Πληθώρα οι σκοποί βλαστημύνας και μούλωσαν στους όχτους, στα χαντάκια κάτω από τα φύλλα. Οι σφαίρες χτυπούσαν παντού σηκώνοντας μικρούς πίδακες από ασφαλτο, χώματα και οπισσόμενες πέτρες.

Το καμιόνι του Πάρη γαζώθηκε. Το ένα μούλαρι ανάγυρε βογγώντας. Αίματα χύθηκαν και πήγαν να βρουν τις τρύπες της λαμαρίνας. Μάζεψε δύναμη και τη στιγμή που ένα «χαρικαίην» χτυπούσε δαιμονισμένα, πετάχτηκε στη γη. Πουνούσε παντού. Η μύτη του έσταξε αίμα. Σύρθηκε στην ασφαλτο, έπεσε στο χαντάκι. Έπιασε τις μπότες ενός Γερμανού που δεν κουνήθηκε. Είχε γυάλινα μάτια. Ένωσε μια λαχτάρα, έναν πυρετό που τον συγκλόνισε. Δεν ήταν χαρά, δεν ήταν ελπίδα· ήταν κάτι το ασύληπτα άγριο και σκοτεινό που κύλησε ογκολήθους πάνω στο στέρονο του. Άφησε κραυγή παράξενη κι' άραπαε τ' αυτόματο του σκοτωμένου. Σύρθηκε προς το ποτάμι και βούλιαξε περνώντας το στο λαίμο. Αισθάνθηκε το δροσερό νερό να τον μυρμηγκιάζει. Ήταν σαν δεκάδες δροσερά δάχτυλα να τον περπατούσαν χαιδευτικά.

Πάνω στις κορφές των δένδρων στραφάλλιζαν οι πρώτες ακτίνες. Καπνός και μουρούδια καμένον λάστιχοι μπούκωναν την ατμόσφαιρα καθώς δεν φυσούσε. Τ' αεροπλάνα πολυβόλησαν για ύστερη φορά και χάθηκαν προς τα πάνω επιτηρώντας τη δημοσία.

Αφέθηκε στο ήσυχο ρέμα. Καμιόνια φάνη. Όσοι ζωντανοί κούρνιαζαν ακόμα φοβισμένα. Ο ήλιος όπως είχε φανεί στο βάθος της πεδιάδας περνούσε ξυστά και κάπου-κάπου τον χτυπούσε στα μάτια. Η δύναμη ξεναγούριζε μέσα του σαν από σουρωτήρι κι' όλο αλάφραινε το κορμί του. Με τις χούφτες έπιανε λαίμαργα το νερό. Το μάτι του στριφογύριζε αλαφιασμένο.

Τον είδε στην ακροποταμιά, στη ρίζα ενός πλατάνου. Ξεκρέμασε τ' αυτόματο και προχώρησε στα ριχά. Ο άλλος μόλις που σάλυε πληγωμένος. Τον έσυρε από τα μαλιά στο ποτάμι. Όπως άνοιξε το στόμα του λαχαρώντας αέρα το σκυλοδόγγο ξέφυγε από το χείλος.

— Οχιά, μουρμούρισε και του το έσπασε με την κάννη του αυτόματο. Το νερό γέμισε ένα γύρο με αίματα.

Σαν άφησε τα μαλλιά του πλεγμένους, το πτόμα έκανε μιαν υπόκλιση μπροστά του, έγινε πάλι ντούρο και τέλος, παίρνοντας κανονική τούμπα ξεμάκρυνε με το κεφάλι προς το βυθό.

Ο Πάρης κοντανασαίνοντας πιάστηκε από τα κλωνάρια της απέναντι όχθης και στόλωσε τα μάτια του στη χρυσή οροσειρά του βάθους.

(Συνεχίζεται)

Εγκαινιάστηκε την Κυριακή 20 Ιουνίου στο Μονοδένδρι

Η ΝΕΑ ΕΚΘΕΣΗ «ΕΛΛΑΔΑ 1896-1906» ΜΕ 110 ΣΤΕΡΕΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Το Ριζάρειο Ίδρυμα, συνεχίζοντας την προσπάθεια για τη συντήρηση και τη διάδοση της ιστορικής μνήμης μέσα από φωτογραφικά ντοκουμέντα παρουσιάζει την έκθεση:

ΕΛΛΑΔΑ 1896 -1906

Εικόνες από Στερεοσκοπικές Φωτογραφίες

Οι πρωτότυπες φωτογραφίες στην πλειονότητά τους είναι δημιουργήματα των Αμερικανών και Ευρωπαίων φωτογράφων και ανήκουν στα αρχεία του Ριζαρείου Ίδρυματος, του Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (ΕΛΙΑ) και του συλλέκτη Ν. Πολίτη.

Οι ξένοι καλλιτέχνες, εμπνευσμένοι από το πνεύμα εκείνης της εποχής, διέσχισαν την Αττική, τη Βοιωτία, γενικότερα την Ανατολική Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο για να μας δώσουν, με την δική τους αισθητική αντίληψη, εντυπωσιακές φωτογραφίες από σημαντικούς αρχαιολογικούς και άλλους χώρους.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Στις 12 το μεσημέρι της Κυριακής (20 Ιουνίου) στο γνωστό Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο Μονοδενδρίου άνοιξε τις πύλες της η νέα σημαντική

Μετέωρα 1897

Ισθμός Κορίνθου 1906

έκθεση "ΕΛΛΑΔΑ 1896-1906", η οποία περιλαμβάνει 110 φωτογραφίες μεγάλων διαστάσεων.

Το υλικό της Έκθεσης προέρχεται από στερεοσκοπικές φωτογραφίες, των οποίων έχει γίνει καλλιτεχνική επεξεργασία και μεγέθυνση. Αυτή η πολύ λεπτή και εξειδικευμένη εργασία έγινε από τον **Τάκη Αναγνωστόπουλο**, προικισμένο και ευαίσθητο φωτογράφο, ο οποίος με το ίδιο μεράκι "ανάστησε" τα παλιά Γιάννινα στο λαμπρό "Όδοιπορικό Μνήμης" που φιλοξενείται στο Λαο-

Γράφει ο ΝΙΚΟΣ Α. ΤΕΝΤΑΣ

γραφικό Μουσείο της ΕΗΜ.

Για όσους δεν γνωρίζουν, οι στερεοσκοπικές εικόνες ήταν ένα ζευγάρι φωτογραφιών, η μία δίπλα στην άλλη, τραβηγμένες με μια ελάχιστη διαφορά γωνίας (συνήθως με μια φωτογραφική μηχανή με δύο φακούς) που όταν τις κοιτούσαν με ένα ειδικό στερεοσκόπιο έμοιαζαν σαν μια μόνο, τρισδιάστατη εικόνα. Η στερεοσκοπία εμφανίσθηκε το 1841 αλλά κατά τα Βικτωριανά χρόνια απέκτησε μεγάλη δημοτικότητα και έγινε μόδα.

Η σύλληψη της ιδέας για την Έκθεση και την έκδοσή "ΕΛΛΑΔΑ 1896-1906" ανήκει στο **Γιάννη Δήμου**, η έρευνα στα διάφορα αρχεία και ο συντονισμός έγινε από τον **Αγγελο Κίτσο**, και η καλλιτεχνική σχεδίαση του Λευκώματος που θα κυκλοφορήσει σε λίγες ημέρες από τη **Βάσω Αθραμοπούλου**. Στην Έκθεση του Μονοδενδρίου διατίθεται δέσμη 12 καλλιτεχνικών αφισών, που δεν θα πρέπει να λείψουν από κανένα σπίτι - για να παίρνουμε δύναμη από τις ρίζες του πολιτισμού μας, για να θυμόμαστε τους "αρχαίους ανθρώπους μας", όπως είπε κάποιος. Επίσης υπάρχουν στο χώρο της έκθεσης τρία στερεοσκόπια του προπερασμένου αιώνα, τα οποία διέθεσε το Μουσείο Μπενάκη, για να μπορούν όσο επισκέπτες θέλουν να απολαύσουν τρισδιάστατα ορισμένες πρωτότυπες στερεοσκοπικές φωτογραφίες.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΙΤΣΟΥ

Λιγόλογος αλλά αποκαλυπτικός υπήρξεν ο καινοτόμος της ελληνικής Περιφερειακής Πολιτιστικής Ανάπτυξης, δικηγόρος κ. Άγγελος Κίτσος:

«Το Ριζάρειο Ίδρυμα υλοποιεί τη βούληση σεπτών διαθετών - ευεργετών: Όλα για την Ήπειρο. Βρισκόμαστε και πάλι εδώ εκφραστές ιερής επιταγής. Ο λαϊκίστικος πολιτισμός δεν εκπροσωπεί το Γένος που εξακολουθεί να παραμένει ζωντανός με δημιουργική μνήμη του Λαού μας, με την εδραία πεποίθηση για τη συνέχισή του ανάνεωση με τις αλώβητες πνευματικές του δυνάμεις. Η προσευχή του Ρενάν στην Ακρόπολη: "Ω ευγένεια! Ω απλή και αληθινή Ομορφιά"! Είναι η μοναδική μας δύναμη. Με την Ωριμότητα κατανικούμε το γύρω μας σκοτάδι και τη ληθαργούσα ελληνική Πολιτεία.

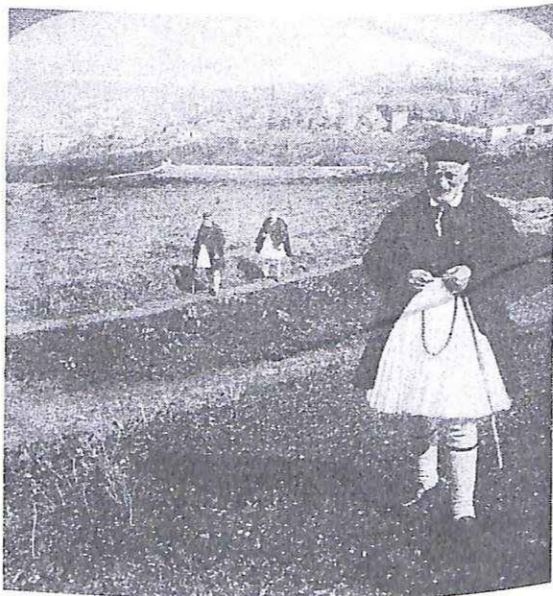
Το Ριζάρειο Ίδρυμα, πλήρως ανακαινισμένο και μεταμορφωμένο σε στολίδι της πρωτεύουσας, με τη συνδρομή του Ηπειρώτη Υπουργού κ. Σταύρου Καλογιάννη, ο οποίος υπερέβη με προσωπικές πρωτοβουλίες γραφειοκρατικά εμπόδια, θα ανοίξει σύντομα και το Ηπειρώτικο Συνεδριακό Κέντρο, στο οποίο πιστεύω να ληφθούν όλες οι απαραίτητες αποφάσεις για το οικονομικό μέλλον της περιθωρικής Ηπείρου και το οικιστικό πρόβλημα του Ζαγορίου, που πρέπει να εντάσσεται

σε ένδοξο παρελθόν με πρότυπο το Κουκούλι. Ελπίζω όλοι οι Γιαννιώτες να δουν την Έκθεση, χαρακτηριστική για την πορεία του λαού μας σε μια δεδομένη χρονική περίοδο.

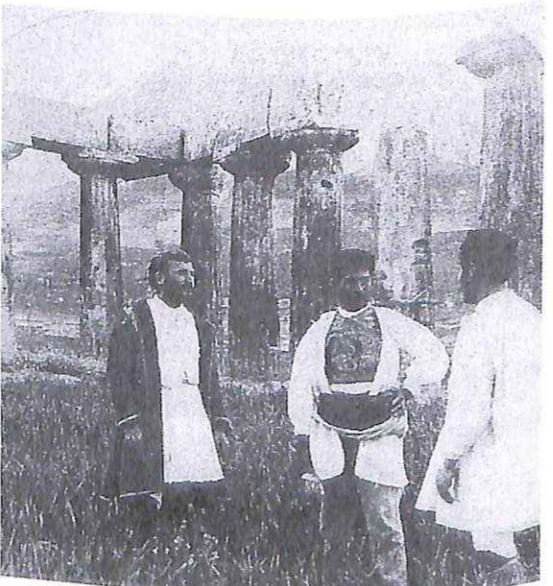
Εικόνες από την Ακρόπολη και άλλα αρχαία μνημεία που μπορούσαν να γίνουν σύμβολα του Ολυμπισμού βρίσκονται εδώ μαζί με σπάνιες λήψεις Μακεδονομάχου σε στιγμές του Αγώνα. Ο λόγος ανήκει, πια, στην ευαισθησία σας. Ας χαρούμε μαζί τα στιγμιότυπα που αναδεικνύονται σε ιστορία από άξιους ξένους καλλιτέχνες».

ΠΟΙΟΙ ΠΑΡΕΣΤΗΣΑΝ

Νομαρχία, Δήμος, Πανεπιστήμιο, εκπροσώπησαν τα Γιάννινα, μαζί με έναν όμιλο προσωπικοτήτων, από τους οποίους λίγους μνημονεύουμε, για να αποφύγουμε ενδεχόμενες διακρίσεις. Ήταν παρόντες ο βουλευτής κ. **Κώστας Τασούλας**, ο πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου κ. **Κώστας Πέτσιος**, η Νομ. Σύμβουλος και συνεργάτιδα του "Πρωινού Λόγου" συγγραφέας **Μαίρη Κωστή**, ο πρώην βουλευτής και πρόεδρος του Ίδρυματος Καραμανλή κ. **Θεόδωρος Γεωργιάδης**, πρόεδροι λογοτεχνικών και πνευματικών Σωματείων και πολλοί φιλότεχνοι Γιαννιώτες. Σε προσεχή έκδοση ο "Πρωινός Λόγος" θα παρουσιάσει σχετική κριτική των έργων της έκθεσης.

Θήβα 1896

Αρχαία Κόρινθος 1897

Άρχισαν και συνεχίζονται με επιτυχία στη Λωζάννη οι εκδηλώσεις της «ΕΛΛΗΝΙΑΔΑΣ 2004» - Έντονη η προβολή της Ηπείρου

Σε ατμόσφαιρα θερμής εγκάρδιότητας ανάμεσα σε δεκάδες Ελβετούς και ομογενείς μας από την Λωζάννη και τη Γενεύη εγκαινιάσθηκαν στις 7 Μαΐου στο Μουσείο Arlaud της Λωζάννης οι Εκθέσεις Φωτογραφίας και Ζωγραφικής που παρουσιάζονται στα πλαίσια της «Ελληνιάδας 2004» και που θα διαρκέσουν μέχρι τις 20 Αυγούστου.

Σημαντικότερη είναι η Έκθεση «Εικόνες της Ελλάδος 1903-1930» του μεγάλου Ελβετού φωτογράφου και φιλέλληνα Fred Boissonas η οποία στεγάζεται σε δύο ολοκληρωμένους ορόφους του Μουσείου. Κάτω ακριβώς και σε ιδιαίτερες αίθουσες φιλοξενούνται η φωτογραφική Έκθεση του Κωνσταντίνου Ιγνατιάδη και τα σχέδια του Στέφανου Τσιόδουλου.

Τα έργα των δύο Γιαννιωτών καλλιτεχνών απέσπασαν ιδιαίτερα κολακευτικά σχόλια από τον εκλεκτό κοινό των εγκαινίων, ενώ τις επόμενες ημέρες θα ακολουθήσει η κριτική από τις σχετικές στήλες των τοπικών εφημερίδων.

Στις άλλες ευρύχωρες σάλες του Μουσείου Arlaud προβάλλονται ως ενότητα υπό τον τίτλο «Ζωγραφίζοντας τη σημερινή Ελλάδα» έργα του Ελβετού P. Froeseau, της Πέρσας και του Γ. Σαλαφέρου Ελλήνων μονίμων κατοίκων της Ελβετίας, καθώς και των Κ. Παπανικολάου, Δ. Μπέζα κ.α. καλλιτεχνών από την Ελλάδα.

Σε περίοπτη θέση της εισόδου του Μουσείου εκτίθενται και διατίθενται οι καλαίσθη-

Ο γνωστός κριτικός του κινηματογράφου Γιάννης Μπακογιαννόπουλος με την Ελληνοελβετίδα αρχιτέκτονα A. Pezanou - von Meiss, της οποίας ο σύζυγος μέχρι πρότινος ήταν πρόεδρος της Ενώσεως Ευρωπαίων Αρχιτεκτόνων, με φόντο τα σχέδια του Ηπειρώτη ζωγράφου Στέφανου Τσιόδουλου.

Μερική άποψη του πολιτηρίου του Μουσείου Arlaud της Λωζάννης με τις εκδόσεις του Ριζαρείου Ίδρυματος και ενημερωτικό υλικό για την Ήπειρο.

τες εκδόσεις του Ριζαρείου Ίδρυματος «Ιωάννα», «Εικόνες της Ελλάδος» του Fred Boissonas, «Ρωσία 100 Χρόνια» και «Ζαγορισίων Βίος» μαζί με τις καλλιτεχνικές αφίσες και ης γνωστές φωτογραφικές κάρτες του ίδιου Ιδρύματος, καθώς και πληροφοριακό υλικό για την Ήπειρο, η οποία με αυτόν τον τρόπο κερδίζει τις εντυπώσεις των επισκεπτών.

Η καθημερινή κίνηση στο Μουσείο Arlaud είναι σημαντική και αναμένεται να πυκνωθεί τους επόμενους μήνες. Εξ άλλου το ωραίο οικοδομημα βρίσκεται σε μία από τις κεντρικότερες πλατείες της Λωζάννης, έναντι από τη φημισμένη Σχολή Καλών Τεχνών.

Να σημειωθεί ότι εντός των ημερών αναμένεται, να επισκεφθεί το Μουσείο με πρωτοβουλία του Ιωσήφ Ζησιόδη, ενός των δυναμικότερων νέων πολιτικών της Ελβετίας, μεγάλη ομάδα βουλευτών από την Κεντρική Κυβέρνηση της Βέρνης.

Στην τελετή των εγκαινίων παρέστησαν: Η Αντιδήμαρχος Λωζάννης κα **Doris Cohen - Dumani**, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων, η Διευθύντρια του Ρωμαϊκού Αρχαιολογικού Μουσείου «Aventium» του Καντονιού Vaud κα **Anne Ochul-Geyser**, Καθηγήτριά του Πανεπιστημίου και του Πολυτεχνείου της Λωζάννης και ανάμεσά τους ο κ. M. Pierre Ducrey, πρώην Πρύτανης επί 12ετία του εκει Πανεπιστημίου και Καθηγητής της Αρχαίας Ιστορίας, η Πρόεδρος της Amities Creco-Suisses κα Jeanne Michaud, Διευθυντικά στελέχη του Μεγάλου Φωτογραφικού Μουσείου Elysees, φωτογράφοι με πιο γνωστό τον Yves Laresche από τα φωτογραφικά ρεπορτάζ του για τα Βαλκάνια, τον επιστημονικό Γραμματέα της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής στην Ελλάδα Sylvian Fachard, το ζεύγος Cad Borel των Αρχείων Boissonas της Γενεύης, τη Σύμβουλο Τύπου της Ελλάδος στα Ηνωμένα Έθνη της Γενεύης κα Μαρίνα Ζακυνθινάκη, τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εστίας Δημήτρη Κυρίτση, Καθηγητή στο Πολυτεχνείο της Λωζάννης κ.α. Ανάμεσα στους προσκεκλημένους ξεχώριζαν για τον ενθουσιασμό τους πολλοί Ηπειρώτες που ευδοκούν στη Λωζάννη. Ίσως σε ένα ξεχωριστό σημείο μα να αναφερθούν συγκεκριμένα ονόματα.

Χαιρετίζοντας τις εκδηλώσεις της «Ελληνιάδας 2004», η εκπρόσωπος του Δήμου της Λωζάννης αναφέρθηκε κατ'αρχήν στην δικές της ρίζες καταγωγής από την Κέρκυρα, στη συνέχεια μετέφερε τη ζωνή ικανοποίηση του Δημοτικού Συμβουλίου της Πόλης για την οργάνωση της «Ελληνιάδας 2004» και τις επί μέρους ωραίες εκδηλώσεις της και υποσχέθηκε να κάνει προσωπικά ό,τι μπορεί στο μέλλον για τη

συνέχισή της δημιουργικής συνεργασίας ανάμεσα στην Πύλη της Λωζάννης και πολιτιστικούς φορείς από την Ελλάδα. Στη συνέχεια η συμπρωτίτισσά μιας από τη Σωπική κα Βασιλική Γκέκα - Fachard, καθηγήτρια της Αγγλικής Φιλολογίας στο Κολέγιο August Picard, ως εκπρόσωπος της οργανωτικής επιτροπής, αφού ευχαρίστησε αυτούς που βοήθησαν και συμμετείχαν στην «Ελληνιάδα 2004», μίλησε για τη γοητεία την οποία ασκεί στους σύγχρονους Ελληνες η Λωζάννη, η οποία ενσαρκώνει ένα ηθικό και αισθητικό ιδεώδες, ένα είδος ουτοπίας, σαν αυτή που αισθάνονται από τη

δική τους πλευρά οι Ελβετοί, όταν αναφέρονται στην Ελλάδα, στις ακρογιαλιές, τα μνημεία και το φως της.

Η κα Fachard ανέλυσε επίσης τους ευρύτερους στόχους της «Ελληνιάδας 2004», που είναι «η διασταύρωση των βλεμμάτων» ανάμεσα σε Έλληνες και Ελβετούς δημιουργούς του χθες και του

σήμερα, των οποίων είναι βέβαιο ότι η επιδίωξη θα συνεχισθεί από την πλευρά των Ελλήνων της Λωζάννης με τον ίδιο ζήλο.

Τέλος, η κα Fachard έκανε ευρεία αναφορά στο έργο του Boissonas. Όπως χαρακτηριστικά είπε, η ομιλήτρια «Εκεί μέσα στα συντρίμια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, τη Μικρασιατική καταστροφή και την εναλλαγή πληθυσμών, εκεί όπου φανταζόμαστε τους προγόνους μας να κλαίει, ο Ελβετός καλλιτέχνης έπιασε με τη μηχανή του χαμόγελο, τη φιλοξενία και το άνοιγμα προς τον άλλο».

Οι χαιρετισμοί έκλεισαν με τον κ. Άγγελο Κίτσο, ο οποίος τόνισε ότι το Ριζάρειο Ίδρυμα ενθάρρυνε από το ξεκίνημά της την «Ελληνιάδα 2004» γιατί τη θεώρησε ως σημαντική ευκαιρία για την προβολή της χώρας μας και ειδικότερα της Ηπείρου αυτή την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων μέσα στη καρδιά του διεθνούς οργανωτικού φορέα τους που είναι η Λωζάννη, Εξ άλλου, συνέχισε, η «Ελληνιάδα 2004» μπορεί να αποτελέσει την αφηγηρία για μελλοντικές εκδηλώσεις και ανταλλαγές ανάμεσα στη Λωζάννη - Γενεύη και την Ελλάδα και Ήπειρο, όπου σε αυτές τις πόλεις σημειώνεται αισθητή παρουσία Ελληνικού και Ηπειρωτικού στοιχείου.

Ο κ. Α. Κίτσος χειροκροτήθηκε ιδιαίτερα από τους ξένους όταν ανέφερε ότι το Ριζάρειο Ίδρυμα με τη συμμετοχή του στην «Ελληνιάδα 2004» σκόπευε - και τελικά φαίνεται ότι το πέτυχε - να αποδείξει ότι υπάρχει και μία άλλη αθέατη πλευρά πολιτιστικής δημιουργίας στην Ελλάδα, αυτή που συντελείται στην περιφέρεια της - και επιτέλους Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα.

Οι εκδηλώσεις της «Ελληνιάδας 2004» θα αποκορυφωθούν στις 24 Ιουνίου με το πέραςμα από τη Λωζάννη της Ολυμπιακής Φλόγας, όπου στην Place Navigations θα οργανωθεί ελληνικό πανηγύρι με χορούς, ελληνικά εδέσματα και άφθονο κρασί που θα προσφέρουν δωρεάν στους συμμετέχοντες οι πόλεις της Γενεύης και της Λωζάννης.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας τα φημισμένα μπαλέτα του Maurice Bezat στον ίδιο χώρο θα δώσουν παράσταση με ελληνικό θέμα, την οποία χρηματοδοτεί η πόλη της Λωζάννης.

Εν τω μεταξύ μέχρι τις 24 Ιουνίου θα έχουν ολοκληρωθεί οι προβολές ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών και θα έχουν πραγματοποιηθεί οι επιστημονικές διαλέξεις στα πλαίσια της «Ελληνιάδας 2004».

Εξωτερική άποψη του Μουσείου Arlaud της Λωζάννης.

Επιτυχημένη και όμορφη κι αυτή η ετήσια εκδρομή στην Οχρίδα και τα Σκόπια της Ι.Λ.Ε.Ζ. από τις 22 μέχρι τις 25 Μαΐου.

Συντελεστές ο καλός καιρός που μας συνόδευσε όλες τις μέρες (εκτός ενός πρωινού που πηγαίνοντας για την πόλη των Σκοπίων συναντήσαμε χιονιά σε μια τοποθεσία ίδια με την «κατάρ» και η καλή παρέα.

Η πλειοψηφία Ζαγορίσιοι, φίλοι και συνδρομητές του περιοδικού μας, μόνιμοι σχεδόν σ'όλες τις μέχρι τώρα εκδρομές μας, αλλά και φίλοι καλοί του Ζαγοριού, μη Ζαγορίσιοι, τους οποίους ευχαριστούμε για τη συμμετοχή τους. Ξεκινώντας το πρωί του Σαββάτου, φθάσαμε γύρω στις 2 μ.μ. μέσω Μηλιάς στα Γρεβενά στη Νίκη όπου η είσοδος στη γείτονα μικρή χώρα.

Πρώτος σταθμός τα ερείπια της Ηράκλειας πόλης που ιδρύθηκε τον 4^ο π.Χ. αιώνα από τον Φίλιππο Β' και κατοικήθηκε 2 αι-

Οδοιπορικό εκδρομής

ώνες μετά από τους Ρωμαίους και αποτελεί σημαντικό σταθμό της Εγνατίας Οδού.

Επόμενος σταθμός το Μοναστήρι, Μπίτολα στα Σκοπιανά ή Μπιτώλια πιο γνωστά σε μας κι από το γνωστό Γιανιώτικο τραγούδι με το γιο του Νικολάκη Εφέντη που ξελόγισσε εκείνη η Φατμέ. «Φατμέ τι μούκανες στα Μπιτώλια μ'έστειλες». Ορατά εκεί τα χνάρια μιας ακμάζουσας άλλοτε Ελληνικής Κοινότητας, με τα αρχοντικά της, τη Μητρόπολη, Παρθεναγωγείο, εκκλησίες όπως και το σπίτι των μεγάλων φωτογράφων από την Αβδέλα των Μανάκηδων Στην Οχρίδα φθάσαμε αργά. Την επόμενη μέρα (Κυριακή) όλη τη διάθεσή μας ν' απολαύσουμε τις πράγματι ξεχωριστές ομορφιές τόσο της μεγάλης και ολοκάθα-

ρης λίμνης, όσο και της πόλης.

Συγκρίνοντας τη Λίμνη Οχρίδα με τη δική μας και την απαραίτητη κατάστασή της το μόνο που όλοι νοιώσαμε ήταν ένα αίσθημα ντροπής και θλίψης. Η πόλη της Οχρίδας πανέμορφη, κτιρισμένη ντροπής και θλίψης. Η πόλη της Οχρίδας πανέμορφη, κτιρισμένη ντροπής και θλίψης.

Στη γειτονική πόλη Στρούγκα, όπου και η διαμονή του καλού Ξεναγού μας κυρ-Αντώνη, δασκάλου από κάποιο χωριό της Καστοριάς, πρόσφυγας τώρα εκεί θαυμάσαμε το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, δημιουργημένο του Ρώσου εμιγκρέ Δρ. SINISA STANKOVIC που αφιέρωσε τη ζωή του στην καταπολέμηση της ελονοσίας που θέριζε τις δεκαετίες του 20' και 30'. Πέθανε στα 52 του χρόνια αφήνοντας

ένα αξιόλογο έργο.

Την Τρίτη μέρα ημερήσια επίσκεψη στα Σκόπια, πρωτεύουσα της χώρας, ύστερα από τριώρη διαδρομή μέσα από ένα ανεπανάληπτο τοπίο πνιγμένο στο πράσινο. Η επιστροφή μας την τέταρτη μέρα έγινε μέσω Εδέσσης, όπου απολαύσαμε τους γνωστούς καταρράκτες της και γρήγορα για τη Βεργίνα όπου δυστυχώς βρήκαμε κλειστό τον αρχαιολογικό χώρο - το μόνο ψεγάδι της εκδρομής μας -. Τις δυο βραδιές του Σαββατοκύριακου, η παρέα μας το γλέντησε στην ωραία αίθουσα του θαυμάσιου Ξενοδοχείου μας με μια θαυμάσια ορχήστρα. Οι διοργανωτές δικαιολογημένα νιώθουμε χαρά και ικανοποίηση γιατί αυτό διαπιστώσαμε και στα πρόσωπα των συμμετεχόντων. Άντε και του χρόνου καλύτερα.

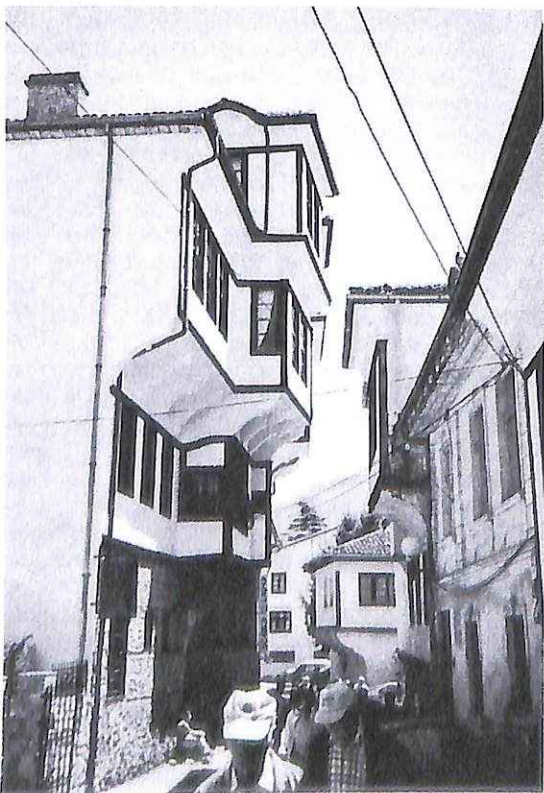
«Ζ»

Η Αγία Σοφία στην Οχρίδα.

Ιερός Ναός Αγ. Παντελεήμονα στο Κάστρο.

Ένα γραφικό σοκάκι της Οχρίδας

Οι Άγιοι Κύριλος και Μεθόδιος στην κεντρική πλατεία Οχρίδας

Τα ερείπια της αρχαίας πόλης Ηράκλεια που έχτισε ο Φίλιππος Β'.

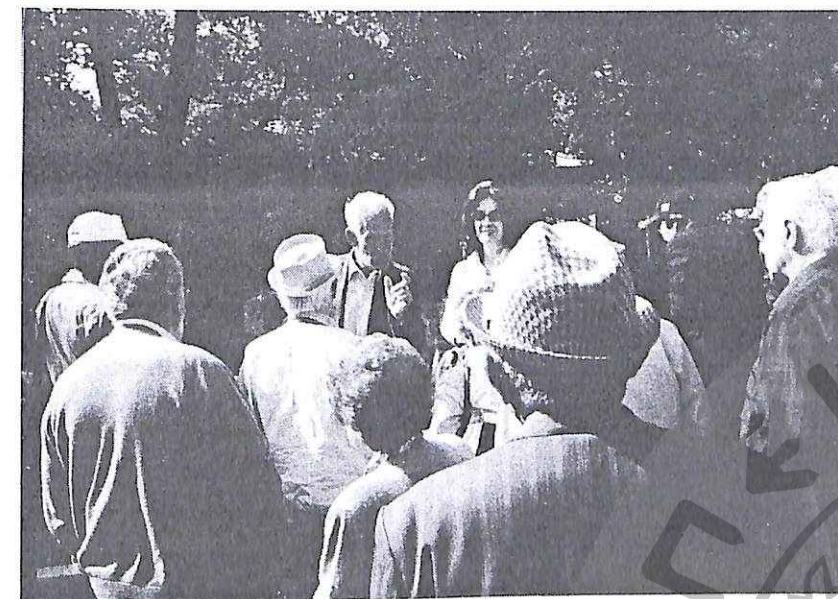
Φωτορεπορτάζ από την εκδρομή της ΙΛΕΖ στην Οχρίδα

Οι εκδρομείς στην κεντρική πλατεία Οχρίδας

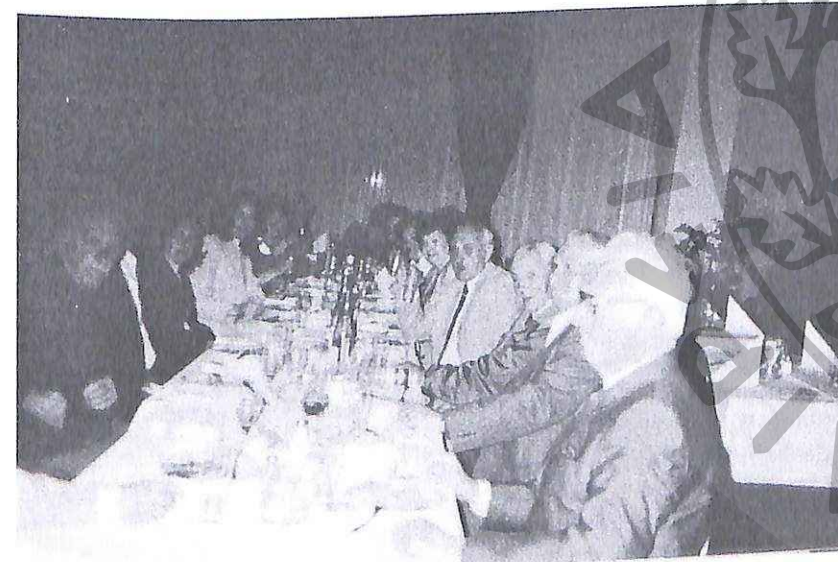
Η Μονή του Οσίου Ναούμ

Με τον Ξεναγό μας τον κυρ-Αντώνη

Στην κεντρική πλατεία Μοναστηρίου (Μπιτώλια)

Βραδινή διασκέδαση στο Ξενοδοχείο.

Η πλάς της κατακάθαρης λίμνης Οχρίδας με πλήθος λουομένων

Το Μοναστήρι του Αγιάνην του Ρογκοβού στο Τσεπέλοβο

Το Ζαγόρι είναι ο τόπος πίσω από τα βουνά, μια ιδιόμορφη γεωγραφική και πολιτιστική ενότητα 46 παραδοσιακών χωριών. Κύριο χαρακτηριστικό τους είναι τα παλιά αρχοντικά, χτισμένα με μια ιδιότυπη αρχιτεκτονική, τα πέτρινα γεφύρια, οι μεγάλες και αξιόλογες από αρχιτεκτονικής και ιστορικής άποψης εκκλησίες και τα μοναστήρια που συνδυάζουν την ιστορική και αρχιτεκτονική αξία με το όμορφο φυσικό περιβάλλον.

Ταξίδι στα Ζαγοροχώρια σημαίνει παιχνίδι αντιθέσεων. Εδώ η πραγματικότητα σμίγει με το όνειρο, εδώ μπορεί κανείς να απολαύσει όλο το μεγαλείο της φύσης, την απόλυτη ηρεμία και τη θεϊκή ομορφιά. Στο Ζαγόρι λοιπόν μπορεί κανείς να περπατήσει στα πέτρινα καλντερίμια και στα πανέμορφα γεφύρια, να θαυμάσει τα πέτρινα αρχοντικά που στέκονται πεισματικά στο πέρασμα του χρόνου και ναιώσει ανάμικτα συναισθήματα δέους, θαυμασμού, πίστης και κατανύξης επισκεπτόμενος το μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στο Ρογκοβό.

Το Μοναστήρι είναι χτισμένο πολύ κοντά στην αρχή της χαράδρας του Βίκου, στο μικρό Βικάκι όπως χαρακτηριστικά ονομάζεται η περιοχή. Γεωγραφικά βρίσκεται ανάμεσα από το Τσεπέλοβο και το Καπέσοβο. Όταν αναφερόμαστε στην ονομασία Ρογκοβός δεν εννοούμε μόνο το μοναστήρι, αλλά και τα οικοδομήματα γύρω απ αυτήν και άλλες εκτάσεις περίπου 3000 στρεμμάτων. Ως προς την ετυμολογία της λέξης οι απόψεις διίστανται; Πολλοί τη θεωρούν σλαβική λέξη (η κατάληξη -βο στα σλαβικά σημαίνει τόπος) που ίσως σημαίνει τόπος από ρόγκια, δηλαδή κατεστραμμένος τόπος. Ο Ευριπίδης Γιαννακός, δάσκαλος, λόγιος, συγγραφέας και αξιόλογος ερευνητής της ιστορίας του Ζαγορίου αναφέρει πως στα σλαβικά Ρογκοβός σημαίνει χαραδρότοπος.

Σχετικά με την χρονολογία κτίσης του μοναστηριού οι απόψεις συγκλίνουν στα έτη 1028 - 1034 από την Πουλχερία, αδερφή του Ρωμανού του Αργυρού, αυτοκράτορα του Βυζαντίου. Το πρώτο όμως αυτό κτίμα καταστράφηκε ολοκληρωτικά και ανοικοδομήθηκε το 1749, χρονολογία που μας κάνει γνωστή μια επιγραφή, πάνω από την είσοδο της εκκλησίας Το μοναστήρι ζωγραφίστηκε 16 χρόνια μετά το χτίσιμο του με χρήματα των αδερφών Κοντοδήμου από το Βραδέτο και του Γεωργίου Πασχάλη από το Καπέσοβο. Οι Καπεσοβίτες αγιογράφοι ζωγράρισαν την εκκλησία με παραστάσεις από την Παλιά και την Καινή Διαθήκη, με θαύματα Αγίων και με μια πρωτοτυπία «καθώς μπαίνουμε στο καθολικό από την αριστερή πλευρά ζωγράρισαν τα πρόσωπα των αδερφών Κοντοδήμου, οι οποίοι πρόσφεραν χρηματικό ποσό για την αγιογράφιση. Σήμερα από τις εικόνες των δύο αδερφών σώζεται μόνο του Χριστόδουλου Κοντοδήμου, ενώ απ αυτή του Νούτσου σώζεται μόνο ένα μικρό τμήμα. Στην περιοχή του Ζαγορίου συνήθιζαν να ζωγραφίζουν μαζί με τους Αγίους και πολιτικά πρόσωπα συνήθως αυτά που είχαν συμβάλει στην κατασκευή ή εικονογράφιση των ιερών μνημείων.

Για να μπει κάποιος από το νάρθηκα στο καθολικό πρέπει να κατέβει 3 με 4 σκαλοπάτια, πράγμα που το συναντούμε στις εκκλησίες κι άλλων μοναστηριών. Εξίσου αξιοπερίεργο είναι και το γεγονός ότι το μοναστήρι έχει μικρή πόρτα. Η εξήγηση που δίνεται από πολλούς είναι ότι η χαμηλή πόρτα δεν επέτρεπε στους Τούρκους να μπαίνουν στην εκκλησία καβάλα στο άλογο τους, όπως πολλές φορές συνήθιζαν να κάνουν.

Μπαίνοντας λοιπόν κανείς στο καθολικό εκτός της αξιόλογης αγιογράφησης εντυπωσιάζεται και από το ξυλόγλυπτο και επιχρυσωμένο τέμπλο, που ευτυχώς διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση. Από τις εικόνες του μπορούμε να αντλήσουμε πολλά στοιχεία, αλλά και να προσκινήσουμε και τη θαυματουργή εικόνα του Προδρόμου, για την οποία έχουμε ακούσει πολλές ιστορίες από τους παλιότερους.

Στο μοναστήρι σώζονται ακόμη και λείψανα από τους αγίους Διονύσιο Αρεοπαγίτη, Παχύμιο και Θεόδωρο, τον Τύρωνα. Αυτά φυλάγονται σε ασημένιο κουτί, που κατασκευάστηκε από κάποιον Δημήτριο Χρυσόχοο στη Νεβέσκα το 1877.

Αξιόλογος επίσης είναι και ο νάρθηκας ως προς την αγιογράφησή του η οποία έγινε το 1844, όπως

μας πληροφορεί η επιγραφή που σώζεται πάνω από την πόρτα εισόδου στο καθολικό. Δυστυχώς όμως τα διάφορα ρήγματα στους τοίχους κατέστρεψαν τις Αγιογραφίες, αλλά και κάποια ασυνείδητα ανθρώπινα χέρια χάραξαν πάνω τους ονόματα και χρονολογίες, για ποιο λόγο άραγε;

Το Μοναστήρι του Ρογκοβού αποτελείται από την εκκλησία, αλλά και από δύο άλλα κτιριακά συγκροτήματα. Το ένα, το πιο μεγάλο

Φαίδρα Τσαβαλιά Φιλόλογος

και το πιο παλιό βρίσκεται στο δυτικό μέρος της εκκλησίας και αποτελείται από τρία μεγάλα δωμάτια (νοντάδες) και από μια τεράστια κρεβάτα, στην οποία γίνεται γλέντι κάθε χρόνο στις 24 Ιουνίου. Το άλλο κτιριακό συγκρότημα, χτισμένο σε νεώτερα χρόνια, βρίσκεται στην ανατολική πλευρά και αποτελείται από δύο δωμάτια και μια κρεβάτα.

Το μοναστήρι, όπως ήδη αναφέραμε πρωτοχτίστηκε από την Πουλχερία. Την πληροφορία αυτή επιβεβαιώνουν πολλοί μελετητές, οι οποίοι μάλιστα αναφέρουν και τις απόψεις του Τσεπελοβίτη μοναχού Νεόφυτου και του ηγούμενου Ναθαναήλ Μαυρίδη. Και οι απόψεις αυτές ενισχύονται από την ύπαρξη θολωτού υπογείου κατά την κατασκευή της αντερίδας στον ανατολικό τοίχο της μονής. Πώς όμως καταστράφηκε το πρώτο αυτό κτίσμα; Το κατέστρεψαν οι Σλάβοι ή καταστράφηκε από τους σεισμούς και τις κατολισθήσεις, που πιθανόν συντάραξαν την περιοχή; Τίποτε δεν είναι εξακριβωμένο σήμερα, είναι όμως φανερό και από την τωρινή κατάσταση του μοναστηριού ότι το έδαφος είναι σαθρό.

Η δεύτερη οικοδόμηση της εκκλησίας παρουσίασε ρήγματα και οι αρμόδιοι φορείς της εποχής εκείνης πήραν δραστικά μέτρα γεγονός που το φανερώνουν οι αντερίδες που κατασκευάστηκαν. Αλλά παρά τα ριζικά αυτά μέτρα το μοναστήρι κινδύνευσε και πάλι να καταρρεύσει. Τον κίνδυνο τον εντό-

Άλλη μια θράβευση για τον Αγάπιο

Τη Δευτέρα το βράδυ στις 14 Ιουνίου 2004 ο Σύλλογος Παλιών Γιαννιωτών στην αίθουσα του κέντρου «ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ» σε συγκέντρωσή του τίμησε με ειδική πλακέτα τον Αγάπιο Τόλη για το έργο ζωής του, τη δημιουργία του λαογραφικού μουσείου στους Κήπους.

πισε ο συντοπίτης μας μηχανικός Αρίστιπος Κουσιδής κατά τα έτη 1920 -1927 και τον ανέφερε στο δεσπότη Ιωαννίνων Σπυριδώνα, ο οποίος έδειξε ενδιαφέρον και με τη βοήθεια του αρχιτέκτονα Αριστοτέλη Ζάχου έγινε η στερέωση της τοιχοποιίας με αντερίδες. Λίγα χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου ακολούθησε κι άλλη επισκευή του Μοναστηριού Αυτή τη φορά τα χρήματα δόθηκαν από τους συντοπίτες μας Ζαγορίουσους -αξίζει εδώ να αναφέρουμε κάποιους αξιόλογους Τσεπελοβίτες οι οποίοι έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για το μοναστήρι μας ο Πέτρος Παννακός, ο Χριστόδουλος Πέτρινος, ο Οδυσσεάς Φλώρος, ο Ευριπίδης Γιαννακός, ο Αποστόλης Κολιός και πολλοί άλλοι - και τοποθετήθηκε από την επιτροπή ο παπα-Κρυστάλλης, ο οποίος έδειξε πραγματικό ζήλο κι αγάπη για το αξιόλογο αυτό θρησκευτικό κειμήλιο. Μετά τον παπα-Κρυστάλλη τοποθετήθηκε στο Μοναστήρι ένας μοναχός από τους Κήπους, ο Αναστάσιος (Ανέστης) Λιάγκας. Κατά την περίοδο της διαμονής του το μοναστήρι διατηρούνταν σε πολύ καλή κατάσταση.

Από τα οικοδομικά συγκροτήματα που υπάρχουν γύρω από το Μοναστήρι μπορεί κανείς να αντιληφθεί ότι είχε φτάσει σε μεγάλο σημείο ακμής. Ο Ευριπίδης Γιαννακός, ο οποίος μελέτησε το κοινοτικό αρχείο του Τσεπελόβου αναφέρει στο βιβλίο του «Το μοναστήρι του Αγιάνην στο Ρογκοβό» ότι είχε παλιότερα μεγάλη κινητή και ακίνητη περιουσία και μάλιστα παραθέτει και τα σχετικά έγγραφα. Ο Ι. Λαμπριδής αναφέρει πως το μοναστήρι είχε μεγάλη ακίνητη περιουσία και μάλιστα πλήρως και φόρο για αυτήν.

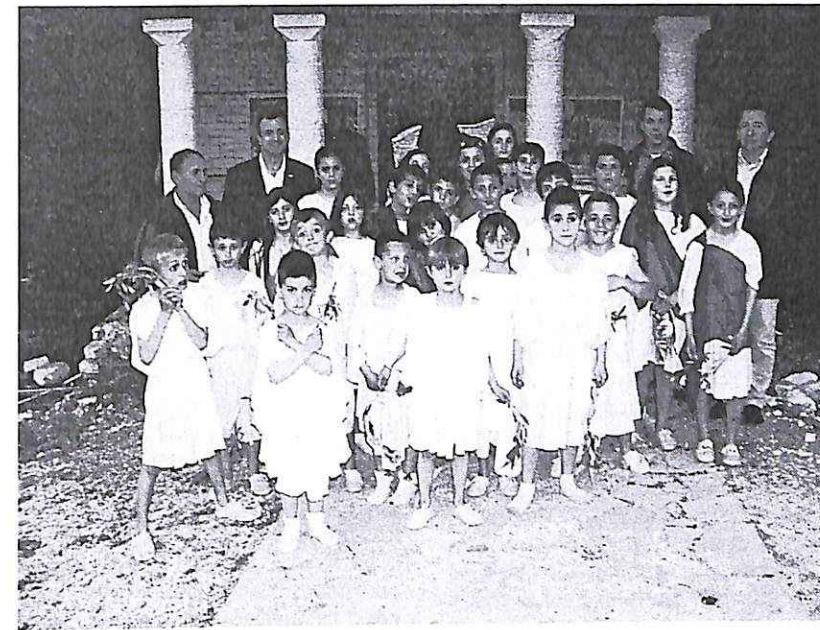
(Συνεχίζεται)

Απολογισμός των δραστηριοτήτων του Δημ. Σχολείου Μονοδενδρίου

Μία ακόμη σχολική χρονιά φτάνει στο τέλος της. Μια χρονιά πραγματικά κουραστική, κοπιαστική, αλλά αποδοτική για το Σχολείο μας όχι μόνο για τους εκπαιδευτικούς αλλά και για τους μαθητές μας.

Το Ριζάρειο Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου λειτούργησε τριθέσιο και τη σχολική χρονιά 2003-2004 φοιτούν 30 μαθητές. Στο τμήμα του ολοήμερου που δημιουργήθηκε σ' όλους τους μαθητές διδάσκονται επιπλέον τα μαθήματα της Μουσικής, της Θεατρικής Αγωγής, της Φυσικής Αγωγής, των Αγγλικών και της Πληροφορικής από καθηγητές των ανάλογων ειδικοτήτων. Το σχολείο μας είναι το μοναδικό στο Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου. Υλοποίησε το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Σωκράτης II/Comenius 1 από κοινού με το σχολείο Broadford Σκωτίας, Tuovilan Ala - Aste Φιλανδίας και Andatza Ισπανίας με θέμα «Περιβάλλον και καθημερινή ζωή» (τριετές 2001-2004), επίσης το σχολείο μας συμμετείχε στο Εθνικό Δίκτυο «Παραδοσιακοί Οικισμοί και Φύση», ακόμα υλοποίησε περιβαλλοντικό πρό-

Οι δάσκαλοι και οι μαθητές του Δημ. Σχολείου Μονοδενδρίου στα προπύλαια του υπαίθριου αμφιθέατρου Μονοδενδρίου.

γράμματος, Λένη Κίμωνα (πληροφορικής) και Μπακάλη Ευαγγελία (φυσικής αγωγής). Πιστεύω τα παιδιά, όλα αυτά που βίωσαν φέτος να τους μείνουν αξεχαστα και γνώμονας για την μετέπειτα πορεία τους. Ιδιαίτερα στα παιδιά της ΣΤ' που του χρόνου θα

πτήσεις, τα σύμβολα και τα σκηνικά, τα οποία εξαρτήθηκαν από τα χρήματα και τον τεχνικό εξοπλισμό που καταφέραμε να αποκτήσουμε, νομίζουμε ότι θα απεικονίσουν κατά τον καλύτερο τρόπο τον πραγματικό χώρο που διαδραματίστηκε η υπόθε-

γράμματος του Πανεπιστημίου Αιγαίου «Τα ποτάμια του τόπου μας» (Βοϊδομάτια - Ζαγορίτικος) και τέλος εκτέλεσε δύο προγράμματα Αγωγή Υγείας «Υγιεινή Σώματος και Στόματος» και «Κυκλοφοριακή Αγωγή». Εδώ θα ήθελα ειλικρινά να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους που πραγματικά βοήθησαν ώστε οι παιδευτικοί στόχοι να πραγματοποιηθούν. Τους δασκάλους Παναγιώτη Βράκα, Ράπητ Δημήτριο και Θεοφάνη Τσομάνη. Επίσης τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων Αργύρη Βαρβάρα (αγγλικών), Γουργούλη Βασίλειο (θεατρικής αγωγής), Μπενέκου Τατιάνα (μουσι-

πάνε σ' ένα καλύτερο σχολείο, τους εύχομαι καλή πρόοδο και καλή συνέχεια στον αγώνα της μάθησης και της προκοπής. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι συμβάλαμε κι εμείς βάζοντας ένα μικρό λιθαράκι στη μετέπειτα σταδιοδρομία τους. Κι εμείς κλείνουμε σήμερα αυτή τη σχολική χρονιά με τη θεατρική παράστασή μας που τείνει να γίνει παράδοση την τελευταία πενταετία.

Τα παιδιά μας κι εμείς προβληματιστήκαμε έντονα στο να αποφασίσουμε τι θέλουμε να σας πούμε και να βεβαιωθούμε ότι τα καταφέρνουμε. Κοιτάξαμε το έργο μας να μπορεί να επικωνηθεί με εσάς. Οι σηματοδο-

Οι παραστάσεις που δόθηκαν: - Αθήνα: Θέατρο Τζένη Καρέζη, Δευτέρα 15 Μαρτίου 2004, ώρα 9μ.μ. - Ιωάννινα: Καμπέριο, Δευτέρα 7 Ιουνίου 2004, ώρα 9 μ.μ. - Μονοδενδρίο: Υπαίθριο θέατρο, Τετάρτη 9 Ιουνίου 2004, ώρα 9 μ.μ. - Κόνιτσα: Συνεδριακό Κέντρο Κόνιτσας, Τρίτη 8 Ιουνίου 2004 (δύο παραστάσεις) 1η ώρα 7 μ.μ., 2η: ώρα 8.30 μ.μ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΔΕΚΗΣ
Διευθ. του Σχολείου Μονοδενδρίου

ΝΕΓΑΔΕΣ: Νέο καφενείο

Ο Μπάμπης νοίκιασε το κοινοτικό καφενείο Νεγάδων και σας περιμένει να το επισκεφτείτε και να γευτείτε τους μεζέδες, τα ποτά, τους καφέδες, ύστερα από μια εκδρομή που θα κάνετε εκεί για να δείτε μεταξύ των άλλων και την Κεντρική τρισυπόστατη Εκκλησία του χωριού που είναι κτισμένη το 1792-1795 και είναι αφιερωμένη στον Άγιο Γεώργιο, Άγιο Δημήτριο και Αγία Τριάδα. Καλές δουλειές.

Ζαγορίσια γεφύρια σε πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Στις 7 Ιουνίου το απόγευμα στην αίθουσα εκδηλώσεων της Ε.Η.Μ. παρακολούθησαν την παρουσίαση των προγραμμάτων που εκπονήθηκαν από Δημοτικά Σχολεία του νομού στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Ανάμεσα σ' αυτά και εκείνο με τίτλο «8 Γεφύρια στο στο Κεντρικό Ζαγόρι» που υλοποιήθηκε από μαθητρίες και μαθητές στην Στ' τάξης του «**Μαρούσειου**» Δημοτικού Σχολείου (**3ο και 22ο Δημ. Σχ. Ιωαννίνων**). Συντονιστής της ομάδας εργασίας ήταν ο κ. **Καρπέτσιος Αντώνιος**. Στην ολοκληρωσή του συνέβαλαν επίσης ο Διευθυντής του 3ου Δημ. Σχολείου **Λιόλιος Ανδρέας**, ο Διευθυντής του 22ου Δημ. Σχολείου **Λιόλιος Νικόλαος** καθώς και οι: **Γεωργούλα Μαρία**, **Κεφάλας Αντώνιος**, **Νάτσιος Κων/νος**. Στην παιδαγωγική ομάδα οι δασκάλες: **Βασιλοπούλου Αθηνά** και **Φάτσιου Βασιλική**. Τρεις έμπειροι και γνώστες των θεμάτων αυτών αρχιτέκτονες ανέλαβαν την ξενάγηση και την ενημέρωση των μαθητών. Ήταν ο **Μιχάλης Αράπογλου**, ο **Αργύρης Πετρονάκης** και ο **Γιώργος Σμύρης**. Ο πρόεδρος του Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων κ. **Δημήτριος Ζώης**, ο κ. **Βασιλείος Χρήστος** από την «Πίνδος-Περιβαλλοντική» καθώς και ο εκπρόσωπος από το WWF του Κέντρου Ενημέρωσης Παπίγκου κ. **Ιωάννης Μαρίνος** έδωσαν στους μικρούς μαθητές πολλές πληροφορίες με βάση τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντά τους.

Η υπογράφοσα, συμμετέχοντας στο πρόγραμμα αυτό, περισσότερο έμαθε και λιγότερα πρόσφερε.

Κατά τη διάρκεια της παρουσιάσεως του από τα ίδια τα παιδιά προβάλλονταν συνεχρόνως ένα άψογα επιμελημένο CD καθώς και κατατοπιστικές διαφάνειες από τους χώ-

ρους των επισκέψεων. Μας μίλησαν για τον τρόπο που δούλεψαν, για το ποια βιβλιογραφία συμβουλευτήκαν, για το τι είδαν και έμαθαν μέσα από μια βιωματική γνωριμία με το Ζαγορίσιο τοπίο και κυρίως την αρχιτεκτονική των γεφυριών. Μέσα από χάρτες και διαγράμματα προσέγγισαν τη γεωγραφία του χώρου, έμαθαν για τη Χλωρίδα και την Πανίδα. Παρατήρησαν τους οικισμούς από μακριά, τους έψαλαν πάνω στο χάρτη, προσανατολίστηκαν με την πυξίδα, πήραν ενδείξεις με το αλτήmetro (υψόμετρο) και το θερμόμετρο. Κατόνοησαν το σημαντικό ρόλο που είχαν σε μια παραδοσιακή κοινωνία τα γεφύρια, οι μύλοι, τα γκαλντερίμια. Θαύμασαν για την τέχνη των παλιών μαστόρων που έχτιζαν έτσι σαν να προέκτειναν τη φύση. Έμαθαν για τις δυσκολίες του χτισίματος, για τα μυστικά της δουλειάς τους μέχρι να ζευξούν στέρρα τις δυο όχθες του ποταμού. Άκουσαν αρχιτεκτονικούς όρους όπως «μεσόβαθρα», «κατάντη», «ανάνη», «κλειδί του τόξου», «αρκάδες», «κτητορικές επιγραφές», «λιθανάγλυφα», «χορηγός». Όλα έμειναν στη μνήμη των μαθητών, γιατί όπως λέει και η παροιμία «ακούω και ξεχνώ, βλέπω και θυμάμαι». Και τα παιδιά είδαν από κοντά γεφύρια, περπάτησαν χαρούμενα κι ελεύθε-

ρα πάνω στη ράχη του τόξου. Από το μονότοξο του Πιτσώνη αγάντευαν τη φύση γύρω τους, αλλά και το Μπαγιώτικο ποτάμι να κυλά κάτω από τα πόδια τους. Του Πλακίδα ή το Καλογερίκο θελήσαμε να το δούμε από μακριά πώς ξεδιπλώνει τα τρία χαρακτηριστικά του τόξα. Στου

Μαρία Τσούπη-Ρέμου

Μίσιου φτάσαμε μετά από μια πορεία μέσα στο Βίκο και ξεκινώντας από τη Βίτσα. Από ένα μεγάλο τόξο περνάει ο κύριος όγκος του νερού, που κάποτε ήταν πιο άφθονο απ' ό,τι σήμερα. Δίπλα ένα μικρότερο βοηθητικό. Από εκεί στη γέφυρα του Κοντοδήμου ή του Λαζαρίδη, για να διαπιστώσουμε πώς τα περισσότερα πήραν το όνομά τους από το χορηγό εκτιμώντας και τιμώντας έτσι τη γενναιοδωρη, για τα δεδομένα της εποχής, προσφοράς του στο κοινωνικό σύνολο.

Μια άλλη πορεία που ξεκίνησε από το Τσεπέλοβο κατέληξε μέσα από τα στενά του Βικιάκη στα γεφύρια του Χάτσιου και του Παλιογέφυρου. Μέσα στο Βίκο, αλλά πιο προσιτό είναι το γεφύρι του Νούτσου ή Κόκκορου. Μια ανθρώπινη κατασκευή που συνυπάρχει αρμονικά με το δημιουργήμα της φύσης. Το γεφύρι του Μύλου είναι ξεχωριστό για το όνομά του που πήρε από τον εκκλησιαστικό μύλο που λειτουργούσε στην απέναντι όχθη, αλλά και την κτητορική του επιγραφή που είναι γραμμένη «βουστροφρόν».

Το πρόγραμμα περιλάμβανε επίσης επισκέψεις στο Λαογραφικό

Μουσείο του **Αγάπιου Τόλη** στους Κήπους, στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Κόνιτσα, στη Μόλιστα, στο Γαναδίο, όπου οι μαθητές είδαν από κοντά πώς έχτιζαν οι παλιοί μαστόροι. Αλλά και τον πρόσφατα ανακαινισμένο Ναό του Αγίου Νικολάου στο Τσεπέλοβο είδαν, καθώς και τις περιφημες αγιογραφίες που ολοζώντανες αποκαλύφθηκαν. Άκουσαν ακόμα για την οργάνωση W.W.F. και τη δράση της στον εθνικό δρυμό και ειδικά σ' ό,τι αφορά την προστασία των απειλούμενων ειδών, όπως είναι πλέον σήμερα το αγριόγιδρο και η αρκούδα.

Τα παιδιά, όπως και όλοι μας, εκείνο το απόγευμα ακούγοντας όλα αυτά προβληματιστήκαμε για τον τρόπο ζωής όλων αυτών των ανθρώπων του παρελθόντος που γνώριζαν να συμβιώνουν με το φυσικό περιβάλλον. Στη σύγκριση αυτή του χθες με το σήμερα οδήγησε και η ομιλία του καθηγητή και επιστημονικού συμβούλου σε όλες αυτές τις προσπάθειες, του κ. **Αποστόλη Κατόικη**.

Και ενώ οι εφιαλτικές εικόνες που προβάλλονταν θμιζαν την εκμεταλλευτική πρόθεση του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον, μας τόνιζε: η φύση θα πρέπει να εννοείται ως αυταξία σήμερα που μιλάμε πλέον για οικολογικά προβλήματα και όχι πλέον απλώς θέματα».

Ας λάβουμε υπόψη όλα αυτά και ως επιβραβεύουμε κάθε προσπάθεια που συντείνει στη δραστηριοποίηση της οικολογικής ευαισθησίας, ειδικά των νέων από τους οποίους και δαδιστήκαμε τούτη τη γη.

ΣΤΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Το πρώτο ελικοδρόμιο με άδεια στο Ν. Ιωαννίνων

Θα το διαχειρίζεται ο Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου

Αυτό κι αν είναι είδηση. Ένα από τα τρία ελικοδρόμια που κατασκευάστηκαν στο Ν. Ιωαννίνων στα μέσα της περασμένης δεκαετίας και είχαν μείνει... στα αζήτητα επί μακρόν, αποκτά άδεια λειτουργίας από το υπουργείο Μεταφορών. Πρόκειται για το ελικοδρόμιο Μονοδενδρίου (Βίκου) το γνωρίζουμε ως τώρα αλλά αυτό δεν έχει σημασία για το οποίο όπως ανακοινώθηκε χθες από τη Ν.Α., μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων από την ίδια, με απόφαση του υπουργού Μεταφορών και επικοινωνιών Μιχάλη Λιάπη χορηγήθηκε άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

Το συγκεκριμένο ελικοδρόμιο θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ελικόπτερα μεγίστου ολικού μήκους έως 18 μέτρα για πτήσεις όψεως, ημέρα και νύχτα και υπεύθυνος φορέας για τη λειτουργία και συντήρησή του ορίζεται ο δήμος Κεντρικού Ζαγορίου.

Το ελικοδρόμιο αυτό κατασκευάστηκε αργότερα από τα άλλα δύο στο Δελβινάκι και την Κόνιτσα, ωστόσο κρίθηκε από την Υπηρεσία Πολιτικής αεροπορίας (στις αλληπάλληλες επισκέψεις κλιμακίων της) ότι πληροί τις προδιαγραφές για να αδειοδοτηθεί.

Τα άλλα δύο παρουσιάζουν ακόμη προβλήματα κυρίως ελλείψεις που επισημάνθηκαν και δεν τακτοποιήθηκαν ως τώρα. Έστω και για αρχή είναι θετικό το γεγονός ότι το ένα εκ των τριών έλαβε άδεια, για να μην ισχύει η παλιότερη επισήμανση για πεταμένα λεφτά.

Όλα κατασκευάστηκαν με πιστώσεις του Interreg II για να εξυπηρετούν πολλαπλούς σκοπούς μεταξύ αυτών να συμβάλλουν και στην τουριστική ανάπτυξη των περιοχών που τα φιλοξενούν. (Εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ» 23-5-2004)

Τα δικά μου «Γκράτζια» και μια πρόταση εν όψει των Ολυμπιακών αγώνων στη χώρα μας

5-8-2003

Κατακαλόκαιρο και καταμεσήμερο με τον καύσωνα του περσινού καλοκαιριού στο γυμνό κι άδενδρο γήπεδο του Ελαφοτόπου. Σήμερα γίνονται τα «Γκράτζια» οι τοπικοί αγώνες που πήραν τ' όνομά τους απ' τη γνωστή οικογένεια που πρώτη έσπειρε το σπόρο του αθλητισμού στο Τσερβάρι τους αδελφούς Μενέλαο, Αγαμέμνονα και Φιλοποίμενα και τον εξάδελφό τους Βασίλειο.

Ο Αθλητικός Όμιλος Ελαφοτόπου αποφάσισε να τελειωθούν οι αγώνες κάθε 3 χρόνια.

Τα αγωνίσματα είναι δρόμος 60, 80, 100 μ. μικρών παιδιών μεγαλύτερων, εφήβων αγοριών και κοριτσιών, σφαίρα και ακόντιο. Καρέκλες στη σειρά για τους μεγάλους. Οι διοργανωτές στήνουν τραπέζια, ετοιμάζουν τα μεγάφωνα, δοκιμάζουν τις θέσεις των βάρων, πράγματα που έπρεπε να είναι από πριν έτοιμα. Με λίγα λόγια καθυστερούν αδικαιολόγητα κι οι αθλητές στο έλεος της ζέστας του ήλιου και της ορθοστασίας. Ο ήλιος προκαλεί δυσφορία στους μεγάλους καρδούλες χτυπούν άτακτα για το πολυπόθητο μετάλλιο.

«Σταλίζουν» όρθια και γλαρωμένα αφού δεν είχαν την πρόνοια οι διοργανωτές να το βάλουν κάπου να καθήσουν σ' ένα ίσκιο, να στήσουν ένα αντισηκνο, για να έχουν δυνατότητα να αγωνιστούν.

Μάτια ο Ηρακλής γυμναστής κι υπεύθυνος προσπαθεί να τα κάνει ομαδες και δίνει τις τελευταίες συμβουλές. Οι μεγαλύτεροι παλαίμαχοι, περιφέρονται, που κάποια για επιδόσεις με τ'ς κ'λιές κι τ'ς ραματ'σμοί.

Κι ύστερα λόγιοι και παραλόγιοι. Μισογλαρωμένη από τη ζέστη καθώς ήμουν, ο νους μου ξεστράτισε πολλά χρόνια πίσω τότε, που όλη η νεολαία του χωριού με αρχηγό τον αξέχαστο Λάκη Γκράτζιο μαζεύονταν στη «Τζωνάγκα».

Εκεί δίπλα απ' τον Κοκορατ'κο κήπο είναι ο κήπος του Κίκα. Επειδή ήταν ίσιος και καθαρός χωρίς όχτους, βατονιές και μάρμαρα και βόλεως με τις διαστάσεις του τον είχε επιλέξει η νεολαία για στάδιο. Εκεί σκάμα, πήχεις, ακόντια, όλα πρωτόγερα κι αυτοσχέδια, κι ωστόσο αποτελεσματικά, καθώς ο Λάκης είχε δημιουργήσει σχολή, κίνημα αθλητικό στο Τσερβάρι. Άλλο άθλημα το άλμα επί κοντώ, και δω δυο τριποδες ξύλινο κι ένας σπάγγος που στερεώνονταν με κρφή.

Πολλές φορές πέφτοντας περιδελκωνόνταν κι έπεφτε όλη η κατασκευή. Είχαν ακόμη ένα σιδερένιο δίσκο, αγνώστου προελεύσεως κι ώρες ολόκληρες προσπαθούσαν να βελτιώσουν «παλμό» κι επιδόσεις. Ο αδελφός μου κάτω από την πολυβουη μυγαλιά μας που βολεύετο με τους χειμωνιάτικους αέρηδες γιατί «τόπιανε» πολύ στον Πάνω Μαχαλά, είχε φτιάξει έναν πάγκο από παλιοσανίδες και καθώς από μικρός του άρεσε όλο να «τσαγκανεύει» είχε

προσαρμόσει σε μια σιδεριά δυο δίσκους σιδερένιους, ίσως γρανάζια αυτοκινήτων; Εφτιαξε έτσι μια μπάρλοκα καιρούς η εκεί χτυπιόταν να κάνουν «ποντίκι» στο μπράτσο.

«Θα σι τσολιάς δεν θα γλιτώσ'ς, φώναζε η μάνα μου, να δω τι άλλο θα σοφ'τείς...»

Εκτός απ' τ' αγωνίσματα έπαιζαν μακριά γομάρα, τόπ' τ'ς πλάκας, ψ'μένο ώρες ατέλειωτες ως το σούρουπο, φωνές, γέλια, πειράγματα αλλά και μικροπαρεξηγήσεις. Χαλούσε η γειτονιά από τις φωνές τους για τις αμφισβητούμενες επιδόσεις και πάντα ο Λάκης ο Γκράτζιος, Ολύμπιος, είχε τον τελευταίο λόγο κι ηρεμούσε η κατάσταση. Βέβαια δεν είχαν σημασία οι επιδόσεις, αν και προσπαθούσαν να τις βελτιώσουν και δεν έλειπαν κι οι ζαβολιές αυτών που σημείωναν στο σκάμα ή κράταγαν χρόνο.

Ο Τάκης ο Λιάπηρ ο Λιαπούτ'ς πανέξυμνος αλλά αδικημένος σωματικά κι ανήμπορος να ασκηθεί καθότι τον παράμερα ή περφέρονταν κι όλο συμβούλευε και σχολίαζε. Ήταν ο ιθύνωννους, που εφεύρισκε και τελειοποιούσε όλα τα όργανα καθώς όλο και κάτι ξετρύπωνε, απαραίτητος στην παρέα.

Λιγνά τα κορμιά χωρίς ίχνος λίκου περιτού.

«Τι είσαι έτ'ς' ωρ'ε Κλιά σαν ακτινογραφία, να σι φ'σ'ή' ο αέρας θα π'σ'ς' πείραζαν τον Λάκη Ζινδριλή τον κατ' εξοχήν ψηλό κι αδύνατο μετά τον Σπύρο τον Εμμανουήλ. Αργότερα με τακόμισαν στον περίβολο τ' Αη Θανάση κι ύστερα στο Πέρα Π'γαδ».

Θυμάμαι το Λ. Γκράτζιο, ψηλό ξανθό με καλογυμνασμένο κορμί μ' εκείνο το αινιγματικό του χαμόγελο, μίγμα καλοσύνης και συγκράτησης, να περνάει κάθε απόγευμα από το σπίτι μου και να φωνάζει.

«Κόκορε έτοιμος; Στη στιγμή πετάγονταν ο αδελφός μου λες και περίμενε το κάλεσμα.

Θόλωνε κι ακόμα δεν μαζεύονταν. Τότε πρώτη άρχιζε τις φωνές η Ανδρομάχη, μάκω του Τάκη Δούκα.

«Τάκηρη πού είσι μωρ'ε φονεμένοο!

Δευτέρωνε η Λένη τ'ς Λιάπους: «Τάκηρη πού είσι μωρ'ε ανεφάτα;»

«Καλό έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

«Καλά έρχομι!...»

— Ο δαίμων του τυπογραφείου παρέλειψε ακόμη και το όνομα της Ζαγορίσιας Μάνας. Είναι η Αργίτσα Θεοδώρου.

«Σκάσε Τσούκω θα πλ'έν'ς κι θα σκάις αποκρινόντα ο Λάκης.

Αφού πλένονταν κι σιάζονταν ριχνόνταν στο φαί. Η μάνα μου καρτερούσε τον αδελφό μου με αυγά τ'γγ'σμένα με φέτες ψωμί γιατί ήταν άφαγος.

Ύστερα μαζεύονταν στο μεσοχώρι στα πεζούλια, κι εκεί τα σχόλια, οι καζούρες και το αυριανό πρόγραμμα για τις σκανταλιές πρωί πρωί. Αν δεν

Ελένης Οικονομίδου - Δούβλη

ήταν πολύ κουρασμένα συνέχιζαν με Καραγκιόζη.

Και αθλούνταν κι έδιναν διεξόδους στην εφηβεία τους εκείνα τα καλά κι αγνά παιδια. Ξαναφέρνω μπροστά μου συγκινημένη την ομάδα, τον Τάκη τ'ς Πάνθεας, τον Πολυμήχανο Ντόβα, τον Παύλο τον Καμάρα, τον συσταλαμένο Ζώη, τον Μάνθο και τον Λάκη Ζινδριλή, τον Ντίνο και τον Λάζαρο Γιαβρόγλου, τον Σπύρο και τον Σταμάτι Εμμανουήλ, τον Μπόνια, τον Λεύτρη Ζήνα, τον Τέλη Καψάλη, τον Λάκη Ντιναλέξη, τον Νάσιο Φαίτα, τον Τάσιο-Λιόγκα, τον Βασίλη Πριμικήρη όλους με τα παρατσούκλια τους, να με συγχωρήσουν όσοι παρέλειψα, είναι πολλά τα χρόνια που πάρασαν. Όλοι τους τώρα άντρες μεστωμένοι στις συζητήσεις τους, αναπολών τους πρώτους τους εκείνους αγώνες που αποτελούν τα δικά μου Γκράτζια. Όσοι έμειναν βέβαια γιατί μερικοί μαζί με τον αρχηγό τους βιάστηκαν να φύγουν. Εδώ κάτω όλοι όσοι απόμειναν θα σε θυμούνται μ' αγάπη Τσερβαριώτη πρωταθλητή.

Εσύ πάλι από ψηλά με τον Τάσιο και τον Λάζαρο και το Λιαπούτ'ς θα σχολιάζεις τις μελλούμενες επιδόσεις του καθενός. Νάσαι σίγουρος ότι ο σπόρός που έσπειρες καρποφόρησε στις καρδιές των Τσερβαριωτών. Όπως και νάναι οι Γκράτζιοι με το ήθος και την ευγένεια της ψυχής θα μείνουν αξέχαστος και «τα Γκράτζια» θα τούς θυμίζουν πάντα.

Όσο για μένα, κάθε φορά που αφήνω λουλούδια στους γονείς μου στο Κοιμητήρι τ' Αη Θανάση δεν παραλείπω να αφήνω και σε σας ένα αγριολούλοδο!

Ο ήλιος συνεχίζει το ανελέητο πύρωμά του. Τ' αγωνίσματα τελειώνουν, οι αρχές κι η αγέραστη κυρία Αγγαία δίνουν τα μετάλλια.

Από τις σκέψεις μου τις τόσο γλυκές και τρυφερές με βγάζει το γοερό κλάμα του εγγονού μου του Γιώργου που μας έφερε οικογενειακάς από τα Πάνω Σουδενά για τους αγώνες. Κλαίει μ' αναφιλητά γιατί δεν του έδωσαν μετάλλιο το ίδιο, η ανηψιά μου η Κατερίνα Γιώτη από την Αθήνα κι ο μικρός Γιώργος Ζινδριλής κι άλλοι.

Αχ αυτοί οι διοργανωτές πόσο μακριά είναι από την παιδική ψυχή. Τι τάβελαν τα μετάλλια στα πολύ μικρά παιδια. Πώς τα συναγωνισθούν τα τετράχρονα τα πεντάχρονα και βάλε. Καλύτερα θα ήταν να δώσουν σ' όλα για την προσπάθεια. Αυτή τη μέρα κανένα παιδί δεν πρέπει να στενοχωριέται

Με μια ευχή: Να μην ξανακλάψουν παιδια στα Γκράτζια γιατί δυστυχώς όπως πάντα αργούμε να καταλάβουμε τι μετράει στη ζωή πλείοτερο.

πολύ δε περισσότερο να κλαίει. Ξέρω ότι δεν θα τόβελε ο Κώστα-Γκράτζιος πατριάρχης της οικογένειας, εκλεκτός, εκτ'κός, ούτε ο στρατηγός, ούτε ο καλότατος Ποίμην, ούτε ασφαλώς ο ήρμος και γελαστός δεσκάλος Μενέλης αλλά ούτε και συ καλέ μου παιδικέ φιλε Βασίλη.

Για φέτος βάθελα να κάνω στους διοργανωτές μια πρόταση που με χαρά άκουσα πως την συμμερίζονται κι άλλοι πολλοί συγχωριανοί μου μόνιμο κάτοικοι και παραθεριστές.

Φέτος μια και συμπίπτουν οι Ολυμπιακοί αγώνες στην χώρα που τους γέννησε να γίνουν και τα Γκράτζια και να καθιερωθεί να γίνονται κάθε χρόνο.

Στην πρόταση αυτή κατέληξε με τις εξής σκέψεις. Τα έρημα και ολιγάριθμα χωριά μας ολοχρονείς ζουν καρτερώντας την πασχαλιά και τις γιορτές κι ανασταίνονται κυριολεκτικά το καλοκαίρι.

Ωραία συνήθεια να μαζεύονται όλοι οι ξενιτεμένοι στο χωριό εκεί γύρω στο πανηγύρι του Σωτήρος, ν' ανοίγουν οι μανταλωμένες δεσπορτές, ν' αντηχούν τα γκαλντερίμια από περπατησιές, ν' ακούγονται φωνές και γέλια.

Τα πανηγύρια είναι για τους μεγάλους, τους γέροντες να θυμούνται τους νιους να γλεντούν αφού η νιότη τους τα επιτρέπει όλα. Όλων των μεγάλων η έγνοια είναι να κάνουμε τα παιδια και τα εγγόνια μας να αγαπήσουν και να δεθούν με τα χωριά μας και να μην τα πλανήσει η ξενιτιά. Ο ξένος τόπος που ζουν και μεγαλώνουν με τους γονείς τους. Αν ο γυρισμός αυτό των ξενιτεμένων μας –φιλι ζωής για τα χωριά μας έστω κι ολιγοήμερο– συνδυαστεί με τους τοπικούς αυτούς αγώνες λίγες μέρες πριν ή μετά το πανηγύρι, οι μικροί μας θα έχουν ένα επιπλέον και σοβαρότατο λόγο να έρχονται κάθε χρόνο και να μένουν περισσότερο καιρό –πολύτιμο για τα χωριά μας– να προπονηθούν και να ετοιμαστούν για τους αγώνες. Έτσι ζουν σ' αυτά περισσότερο αποκτώντας μυριάκριβα βιώματα, σμιλεύοντας δεσμούς και φιλικές κι αξεχαστες εμπειρίες που θα τα συνοδεύουν σ' όλη τους τη ζωή που δεν μπορεί να τους τα προσφέρει η πόλη που ζουν, όπως συμβαίνει μ' εμάς τους ηλικιωμένους υοσταλούς.

Επειδή ο σκοπός είναι μεγάλος και ιερός κι η δαπάνη μικρή με δεδομένη την αδυναμία γονιών και παιπούνων στα παιδια, κανένα τους δεν θα αρνηθεί να συμβάλει στα έξοδα.

Τα Γκράτζια με καλή οργάνωση από ανθρώπους ειδικούς με υπευθυγότητα και γνώση και σεβασμό στο παιδί μπορεί και πρέπει να γίνει ένας ωραίος θεσμός καλοκαιρινός, που μόνο καλό θα χαρίζε στα παιδια κι στο χωριό μας.

Με μια ευχή: Να μην ξανακλάψουν παιδια στα Γκράτζια γιατί δυστυχώς όπως πάντα αργούμε να καταλάβουμε τι μετράει στη ζωή πλείοτερο.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΔΡΑ του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου

Το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ενέκρινε την ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία το Γρεβενί ανακηρύσσεται Ιστορική Έδρα του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου.

Με την απόφαση αυτή αποδίδεται η οφειλόμενη τιμή στο Γρεβενί, ως το κεφαλοχώρι που δέσποζε στο Ανατολικό Ζαγόρι προπολεμικά και πυρπολήθηκε ολοσχερώς από τους Γερμανούς κατακτητές την περίοδο της Κατοχής, έχοντας και τους περισσότερους εκτελεσμένους απ' όλα τα χωριά της περιοχής.

Έτσι, με το Φ.Ε.Κ. 240/9-9-2004 και με αριθμό απόφασης 6700, «Καθορισμός ιστορικής έδρας του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου».

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 2 του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244/4-12-1997), «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

2. Την 137/2003 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ανατολικού Ζαγορίου περί ορισμού του συνοικισμού Γρεβενιτίου ως ιστορικής έδρας του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου.

3. Την 8/1/17-12-2003 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τοπωνυμίων.

4. Την Δ/Δκ/Φ. 1/2/22875/2001 (ΦΕΚ/1480/31-10-2001) περί «Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης».

5. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βλάβη του κρατικού Προϋπολογισμού και του Προϋπολογισμού του Δήμου.

6. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 2690/1999, αποφασίζουμε:

Ορίζουμε το συνοικισμό Γρεβενιτίου του Δημοτικού Διαμερίσματος Γρεβενιτίου του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου του Ν. Ιωαννίνων ως ιστορική έδρα του δήμου αυτού.
Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αθήνα, 29 Ιανουαρίου 2004

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

Σύζυγος Ζαγορίσιας

Σουηδός Ευρωβουλευτής των Πρασίνων

Στις πρόσφατες Ευρωεκλογές εξελέγη στη Σουηδία ο Ευρωβουλευτής κ. Κάρολος Σλίτερ σύζυγος της Ζαγορίσιας εκ μητρός (Νεγάδες) Βούλας Χρ. Τσέστη, Γενικής Γραμματέας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ο κ. Σλίτερ σπούδασε Χημικός και είναι μέλος του Πολιτικού Γραφείου των Πρασίνων της Σουηδίας. Διετέλεσε συνεργάτης της Δημοτικής Αρχής Στοκχόλμης, και πολιτικός συνεργάτης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέματα προϋπολογισμού της Ομάδας των Ευρωπαϊκών Πρασίνων. Γνωρίζει αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά και σουηδικά.

Ο κ. Σλίτερ δήλωσε ότι θα είναι ένθερμος συμπαραστάτης των προβλημάτων του Ηπειρωτικού χώρου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Τον περιμένουμε στο Ζαγόρι να συζητήσουμε τα τόσα περιβαλλοντικά προβλήματά του.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΒΙΚΟΥ - ΑΩΟΥ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΤΗΛ. - FAX. 26530 22241

E-mail: kraspragelona@germanosnet.gr

http://www.epirusa.gr/kraspragelona/

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: Τετάρτη - Σάββατο: 9:30-15:00

Κυριακή: 10:00-14:00 Δευτέρα, Τρίτη: ΚΛΕΙΣΤΟ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΙΤΣΟΣ:

Η ΕΤ-1 ν' αποκαλύψει και την άλλη την αθέατη πλευρά της Ηπείρου

Επιστολή με αφορμή «αφιέρωμα» στην Κρατική Τ. V.

Ο επί σειρά ετών Πρόεδρος του Ριζορρέιου Ιδρύματος, κ. Άγγελος Κίτσος, κορυφαίο στέλεχος του Ηπειρωτισμού της Αθήνας και μέλος Διοικ. Συμβουλίων δύο πολύ σημαντικών ιδρυμάτων που, ποικιλοτρόπως, τα τελευταία χρόνια βοηθούν την Ήπειρο, του «Ιδρύματος Λάτση» και του Ιδρύματος «Στάυρος Νιάρχος», μας έστειλε την επιστολή που ακολουθεί:

«Κύριε Διευθυντά,

Εάν ο πολύτιμος χώρος της έγκριτης εφημερίδας σας το επιτρέπει, σας παρακαλώ να δημοσιεύσετε την επιστολή μου αυτή, με την οποία παρέχονται -με μεγάλη καθυστέρηση, λόγω σοβαρών προσωπικών ασχολιών- διευκρινίσεις γύρω από τη συμμετοχή μου σε μια τηλεοπτική εκπομπή της ΕΤ-1 για την Ήπειρο στην οποία, τελικά, θα ήταν σωστό να ήμουν... απών.

Συγκεκριμένα στις 2 Μαΐου μου τηλεφώνησε ο άγνωστός μου κ. Τσάκος από την ΕΤ-1 να μου πει ότι έχει κατ' αρχήν προγραμματισθεί η παρουσία μου σε μια εκπομπή της κας Μπίλιως Τσουκαλά, αφιερωμένη στην Ήπειρο, με επίσης προσκεκλημένους τους Αλέκο Παπαδόπουλο, πρώην Υπουργό, Γιώργο Βότση, δημοσιογράφο, Σωτήρη Δημητρίου, συγγραφέα, Κώστα Μπαλάφα, φωτογράφο και άλλους συμπατριώτες. Ως είδος μουσικής επένδυσης στην εκπομπή θα εμφανιζόταν και ο λαϊκός κλαρινίστας Πέτρος Δούκας.

Δεν ρώτησα ποιος πρότεινε το όνομά μου, και αφού ευχαρίστησα, επιφυλάχθηκα να απαντήσω σε δύο ημέρες για την συμμετοχή μου. Η απάντησή μου ήταν θετική, με κριτήριο και την ιδιαίτερη εκτίμηση που τρέφω προς τα πρόσωπα με τα οποία θα είχα τη δυνατότητα να συζητήσουμε σοβαρά και επίκαιρα Ηπειρωτικά θέματα. Μάλιστα διευκρίνισα στον εκπρόσωπο της ΕΤ-1 ότι η παρουσία μου θα είχε κάποιο νόημα, εάν μπορούσα να μιλήσω για θέματα στα οποία από σχετική εμπειρία θα πρόσφερα, κατά την ταπεινή άποψή μου, κάτι ουσιαστικό για την ενημέρωση του κοινού ή για την προαγωγή αυτών των θεμάτων.

Τέτοια θέματα θα ήταν -κι αυτό παρακάλεσα να γίνει γνωστό και στους άλλους συζητητές για καλύτερο συντονισμό- τα Ηπειρωτικά κληροδοτήματα ή εκείνα του Βορειοηπειρωτικού χώρου, ο πολιτιστικός τουρισμός της Ηπείρου και οι τωρινές δραστηριότητες και οι προγραμματισμοί μη Ηπειρωτικών Ιδρυμάτων στην περιοχή μας, όπως είναι το Ίδρυμα Νιάρχου, το Ίδρυμα Λάτση κ.ά.

Τα υπόλοιπα είναι γνωστά στους αναγνώστες της εφημερίδας σας που παρακολουθούν τηλεόραση: Η δίωρη εκπομπή έγινε στις 19 Μαΐου χωρίς τη συμμετοχή των Αλέκου Παπαδόπουλου και Σωτήρη Δημητρίου, στους οποίους προέκυψαν, κατά τους οργανωτές, έκτακτα κλήματα.

Μάλιστα υπήρξε σ' αυτή, έντονη συγκινησιακή φόρτιση που δημιούργησε ιδιαίτερα ο αγαπητός Γιώργος Βότσης. Ο υπογράφων πάντως, ένοιωσε ότι ήταν εκτός του κλίματος που φανταζόταν, αλλά και εκτός... γηπέδου.

Πιθανόν, μη βλέποντας τηλεόραση και αγνοώντας την υφή της συγκεκριμένης εκπομπής, να έκανα λάθος όταν αποδέχθηκα την πρόσκληση. Όμως ανάλογο λάθος έκαναν και οι οργανωτές αυτής της καλής και δημοφιλούς εκπομπής προσκαλώντας με, όταν γνώριζαν εκ των προτέρων σε ποιους άξονες θα εκκίνητο ο «λόγος» μου και όταν μάλιστα τους είχα στείλει άρθρο εντυπο υλικό, το οποίο, εξ όσων γνωρίζω, φιλομορφήσαν.

Συμπέρασμα για να μη ταυτίζουμε τα «Αφιέρωματα στην Ήπειρο» μόνο με κλαρίνα και νταούλια: Η ΕΤ-1 οφείλει μία δίωρη εκπομπή στην Ήπειρο. Όχι για να ακουστούν μόνον -όπως συμβαίνει σε πολλές σχετικές εκπομπές- τα μεράκια, οι κλάψες και τα προβλήματα της, αλλά για να αποκαλυφθεί σε βάθος στο Πανελλήνιο και μία άλλη πλευρά της, η αθέατη, αυτή που συνδέεται με τις δημιουργικές δραστηριότητες και τις μεγάλες δυνατότητες των πάντα υψηλοφρόνων Ηπειρωτών, των επινοητικών, των «γενναίων και καλών» συμπαιρωμένων μας.

(«Πρωινός Λόγος», 20-6-04)

Με ιδιαίτερη εκτίμηση ΑΓΓ. ΚΙΤΣΟΣ»

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Ι. ΤΖΙΟΒΑΣ (1913-2004)

Έφυγε στα τέλη του Μάη, πλήρης ημερών ο αγαπητός και σεβαστός θείος μου (πρωτοξάδερφος του πατέρα μου) Λεύτερης. Έφυγε ανώδυνα και ειρηνικά και σίγουρα καλόν θα έχει απολογία, γιατί περάτωσε, τον μακρύ βίο του όρθιος, σωστός, μελίχειος και με την εκτίμηση όλων.

Τελευταίος από τα πέντε παιδιά του γιατρού Γιάννη Τζιόβα (αδερφός του παππού μου) γεννήθηκε στα Ανω Πεδιά χωριά της μάνας του αείμνηστου Αφροδίτης Ποντικά. Τέλειωσε τις Γυμνασιακές του σπουδές στη Θεσ/νίκη όπου αργότερα μετακόμισε πατέρας του. Τέλειωσε την Ιατρική Αθηνών στη διάρκεια της Κατοχής. Μετά έφυγε για τη Βιέννη όπου έκανε την ειδικεισή του στη μαιευτική.

Εκεί γνώρισε και παντρεύτηκε τη γυναίκα του Μάγδα, Γερμανίδα από τη Σουδητία, με την οποία απέκτησε δύο παιδιά τον Ανδρέα (γιατρό κι αυτό) και την Ιωάννα. Στη Θεσσαλονίκη επιστρέφοντας άνοιξε Μαιευτική Κλινική όπου ευδόκιμα εργάστηκε μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Παρ' ότι λίγα χρόνια (τα πρώτα παιδικά του έζησε στο χωριό) ελεύθερος πια από εργασία και υποχρεώσεις, οι μνήμες τον έφεραν πίσω στις ρίζες του και αφού το πατρικό της μητέρας του δεν υπήρχε πια, αγόρασε το αρχοντικό της οικογενείας Φωτιάδη, που το ξανάχτισε από την αρχή. Έτσι είχαμε την ευκαιρία τα τελευταία χρόνια να τον συναντούμε συχνά και να εισπραττούμε την καλοσύνη με την οποία μας δεχόταν. Ωρα καλή θείε Λεύτερη απ' όλους τους εδώ συγγενείς σου κι ελαφρύ το χώμα της Θεσσαλονίκης που σε σκέπασε.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΣΠΥΡΟ ΤΣΑΝΤΗ

Πολυαγαπημένο μας Σπύρο, Το θλιβερό μήνυμα για το θάνατό σου, συνετάραξε όλους τους συγχωριανούς σου, φίλους και συγγενείς την ώρα, που σε περιμέναμε να έρθεις -όπως το συνήθιζες κάθε χρόνο στις 29 Ιουνίου- ταπεινός προσκυνητής στη μνήμη των Αγίων Αποστόλων, όπου όλοι μαζί εκεί στο γραφικό έγκλιση του Μπρίνο καταναυκτικά συμπάλαμε, αιτώντας τη χάρη και το έλεος των Αγίων Αποστόλων.

Όμως η μοίρα, η ζηλόφθονη δεν σ' άφησε για φέτος να πραγματοποιήσεις το ιερό σου αυτό τάμα και αντί να πορευθείς προς τον αγαπημένο σου τον τόπο το Μονοδένδρο και το Μπρίνο, έφυγες για πάντα προς το μακρινό ταξίδι, που δεν έχει γυρισμό.

Οι λίγοι εναπομειναντες φίλοι της «χρυσής παρέας», με πόνο ψυχής και δάκρυ πικρό σε ξεπροβοδούμε σήμερα στις 17 Ιουνίου, λίγες μόνο ημέρες πριν την καθιερωμένη συνάντησή μας εκεί στη γενέθλια χωρά κατά τη γιορτή των Αγίων Αποστόλων.

Αρκετές φορές κονταροχτυπήθηκες με το χέρο και τον νίκησες. Αυτή τη φορά όμως στάθηκες αδύναμος -μπροστά του κι έχασες τη μάχη για τη ζωή. Εκεί στο βάλαιο της Πολυκλινικής των Αθηνών.

Κάι είναι βαρύς ο πόνος γιατί ένας - ένας φεύγουν οι καλοί φίλοι και συγχωριανοί, που η απουσία τους στις μέρες μας είναι δυσαναπλήρωτη.

Το πέρασμά σου από την επίγεια ζωή άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια σου και στη μνήμη όλων όσοι σε γνώρισαν θα ζεις παντοτινά.

Κι αυτό θα είναι η καλύτερη παρηγοριά για την αγαπημένη σου σύζυγο Γεωργία, που στάθηκε κοντά σου όλα τα χρόνια, που ζήσατε μαζί, στοργική φύτρωση και θερμή συμπαραστάση ως την τελευταία στιγμή της ζωής σου, πραγματικά σαν φύλακας άγγελος δίπλα στο προσκέφαλό σου κατά την περίοδο της περιπέτειάς σου με τα σοβαρά προβλήματα της υγείας σου.

Αλλά και για το μονάκριβο γιο το Νώντα, που ακολουθώντας τα χνάρια σου, έφτασε να γίνει ένας διακεκριμένος επιστήμονας, που καμάρωνες και ήσουν υπερήφανος γι' αυτόν.

Γόνος και συ της μεγάλης και ιστορικής οικογένειας των Τσανταίων από το Μονοδένδρο, τίμησες τη γενιά σου και μέσα από μια δύσκολη πορεία στη ζωή γέμισες από εμπόδια και αντιξοότητες, καθάρωσες να αναδειχθείς σ' ένα πρώτης τάξεως υπηρέτη της Νομικής Επιστήμης και να καταστείς μέλος ενεργό της κοινωνίας με πολλές δραστηριότητες και πέρα από το κυρίως επάγγελμα του δικηγόρου.

Με ένα μοναδικό τρόπο δημιουργούσες παντού φίλους και ήταν πραγματική η ευθύτητα του χαρακτήρα σου και το θάρρος της γνώμης σου, που δεν διστάζεις να εκφράζεις έστω και αν ερχόσουν σε σύγκρουση για να επικρατήσεις το σωστό και το δίκαιο, βασισμένο πάντα στη λογική και την κατανοήσι, όπως πρέπει να συμβαίνει σε μια οργανωμένη κοινωνία.

Με άλλα λόγια ήσουν μία ολοκληρωμένη προσωπικότητα τελειομένη για κάποιον που αναλάμβανες να εκτελέσεις, πιστός πάντα ηρωτής της ελληνικής νίκης παράδοσης και παθιασμένος λάτρης της γενετήρας σου, που δυστυχώς οι συνθήκες της ζωής σε ανάγκασαν τον περισσότερο καιρό να ζεις μακριά της.

Αυτή τη διαρκή αναζήτηση της τελειότητας, η εντατική και υπεύθυνα εργασία σου ίσως να επηρέασαν και την υγεία σου, που τα τελευταία χρόνια είχε κλονιστεί σημαντικά με τη μοίρα κατάληξη το σημερινό χαμό σου, ακριβώς στη χρονιά αυτή, που είχες πάρει οριστικά την απόφαση για τη συνταξιοδότησή σου.

«Αυτή τη φορά», μας ανακίνησες πριν λίγο καιρό, πως «επιστρέφοντας από το χωριό μετά τη γιορτή των Αγίων Αποστόλων, την επόμενη μέρα θα υποβάλω την παραίτησή μου. Όμως δεν πρόλαβες. Έτσι το θελε η μοίρα. Αξέχαστε Σπύρο -τους δυο μας συνδέει στενός οικογενειακός δεσμός. Ήσουν ο ακριβός αναδεχτός μας από την ποδιά της μακαρίτισσας μάνας μου.

που σε λάτρευε και πίστευε ακράδαντα, πως θα γινόσουν μεγάλος άνθρωπος. Και δεν διαψεύστηκε. Και τώρα ύστερα από 74 χρόνια, που θα τη συναντήσεις εκεί στην άλλη ζωή φίλησε με σεβασμό το χέρι της για την ευχή που σου είχε δώσει να προκόψεις. Η συγκίνησή μου αυτές τις στιγμές δεν με αφήνει να σου πω περισσότερα. Στη μνήμη ζωντανή για πάντα θα μείνει η μορφή σου μ' εκείνο το αγέρωχο ύφος σου, τον αδαμάντινο χαρακτήρα σου, το ψυχικό σου μεγαλείο. Ήσουν ένας από την παλιά γενιά των εκλεκτών τέκνων του Ζαγορίου, που με τον τρόπο ζωής τους, την αγάπη για τον τόπο τους και τους ανθρώπους άφηκαν τα ίχνη τους στο πέρασμά τους.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της αττικής γης που σε σκέπασε. Εμείς πάντως δε θα λησμονήσουμε να τελέσουμε μεθαύριο στις 29 Ιουνίου ευλαβικά μνημόσυνο εκεί στο ταπεινό ξωκκλήσι του χωριού μας των Αγίων Αποστόλων για σένα αλλά και για όλους τους άλλους χωριανούς, που η ξενιτιά τους κράτησε για πάντα κοντά τους. Αιώνια σου η μνήμη

Σάββας Θεοδώρου

Ωρα καλή Σπύρο...

Συμμαθητής, φίλος και συμπέθερος (η αδελφή της μάνας του Σοφία παντρεύτηκε τον πρώτο μου ξάδερφο Λάκη Γκράτζιο αείμνηστοι και οι δύο) έφυγε πρόωρα.

Τελευταία μας συνάντηση το καλοκαίρι του 1990 που γιορτάσαμε στα Γιάννινα τα 40 χρόνια της αποφοίτησής μας από τη Γεραρά Ζωομιαία. Εκεί μας υποσχέθηκε να ξανασμίξουμε το 2000 στο Μονοδένδρο καλεσμένος του για τα 50 χρόνια. Η ζωή όμως δεν πάει όπως τη θέλουμε. Τα προβλήματα υγείας του δεν τον άφησαν να είναι συνεπής στην υπόσχεσή του. Κι έφυγε παρέα με δυο άλλο συμμαθητές και αγαπητούς φίλους του τον Αριστείδη Φείδη και τον Νίκο Κοράκη, που προηγήθηκαν.

Ωρα σου καλή Σπύρο.

B. Τζιόβας

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (ΛΑΚΗΣ) Θ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Μετά τον τραγικό και αναπάντεχο χαμό του άτυχου παλκαριού Σωτήρη Ν. Νόνα, που έπνιξε στον πόνο και το καυτό δάκρυ όλο το Σκαμνέλι, το κακό θανατικό δεύτερώσε. Εντελώς απρόσμενα και εφιαλτικά, μεσ' τη άγρια θεοσκοτεινή νύχτα -πρωινές ώρες- της μαύρης Τετάρτης 2 του Ιούνη 2004, άφησε την τελευταία του πνοή, «ήσυχια και γαλά» στο σπίτι του στο Σκαμνέλι, δίπλα στην εμβρόντητη και αλαφιασμένη γυναίκα του, αφού είχε «σκολάσει» τις δουλειές του και τις φροντίδες για ένα ακόμα καλοκαίρι, που δεν έλαχε να το χαρεί κι αυτός και η οικογένεια, τα εγγόνια και οι φίλοι... Ο εξαιρετός και καλοκαρωμένος Ευάγγελος (Λάκης) Θ. Μαργαρίτης, στα μόλις 64 χρόνια του. Ο «εκκλησιών» γεννημένος, μεγαλομένος και δημιουργημένος στο Βόλο, είχε σύζυγο την επίσης εκεί μεγαλωμένη Σκαμνελιώτισσα Ευδοξία (Δόξα) Χρυσ. Δουββλη και, από αρκετά χρόνια -τελευταίως δεκαετίες- άφησε τις περιελαές μορφιές και χάρεις της Μαγνησίας και τα απαραίτητα καλά του Πηλίου και ήρθε αυτοκλήτης και σαγήνευμένος από τα καλά του Ζαγορίου και την αγάπη της συντροφιάς του και έβαλε την ψυχή του, μόχθησε, αναλώθηκε -χρόνια τώρα- κοπίασε, ξόδεψε και έστησε το σπιτικό στύ, το κόσμησε και με τη λαμπρή παρουσία του και αισθητική του και συνέβαλε, το κατά δύναμη, στο ξαναζωντανέμα του Σκαμνελιού μας, λες και ήταν γέννημα θρούεμα του.

Ευκατάστατος, αυτοδημιούργητος, δημιουργικός και με μεράκι Πηλιορίτικο και Ζαγορίσιο, ευπροσήγορος, καλοσυνάτος, γλυκός, όμορφος και πάντα ευδιάθετος γεμάτος χαμόγελο και διάθεση προσφοράς, σωστός καλονοικοκύρης και οικογενειάρχης λαμπρός, κέρδιος ευκόλα και εύλογα την εκτίμηση και την αγάπη όλων των χωριανών, χωρίς να ξεχωρίζει απ' τους γηγενείς και ήταν και μένει «ο Λάκης» ο δικός μας! Ο αδυσώπητος, όμως ο Χάρωντας παραμόνευε φθονερά και χτύπησε αδιάσταχα και σκληρά, τσακίζοντας με το δρεπάνι του, το λαμπρό αυτό παλκαριό, κομβάλωντας το βιαστικά, ανελέητα και απρόσμενα, μακριά μας, εκεί που, ατυχώς δεν έχει γυρισμό. Δεν λογάρισε ούτε ελπίδες, σχέδια, όνειρα και προσδοκίες και δεν άφησε το Λάκη μας, ούτε να χαρεί τη σύνταξη του, ούτε και απολαύσει τους καρπούς των τόσων μόχθων και τον αγώνα μιας ζωής, αλλά και την αγάπη της -βαθεία πονεμένης τώρα- γυναίκας του, των αγαπημένων του παιδιών και εγγονών, των τόσων οικείων και συγγενών και της πλειάδας των καλών φίλων, που, για όλους προετοίμαζε τις καλοκαιρινές χαρές, που θα είναι κατ'άκριες πια. Τραγική αναπάντεχη και άκαιρη είναι, για όλους, η απώλεια, αλκατάπικρες πια. Τραγική αναπάντεχη και άκαιρη είναι, για όλους, τη Μαρία του, το λά είναι συντριπτική και πολύ μεγάλη κύρια για τη Δόξα του, τη Μαρία του, τη Γεωργία και την Ευδοξούλα του, που μένουν πονεμένη και απρηγορήτοι. Ο Λάκης μας θα λείπει πάρα πολύ απ' όλο το Σκαμνέλι. Σ' εμάς μένει ένα μεγάλο «γιατί» και δεν μπορούμε να ξεχάσουμε, ούτε στιγμή, εκτό από τα πολλά καλά, «γιατί» το προηγούμενο του χαμού του βράδυ, που τα «πίνανε» στο «μαγαζί» και είμαστε όλοι «έξω καρδιά» γεμάτοι ελπίδες, ευπροσήγορο και καλωσυνάτο ξάδερφο και φίλο, εμείς ένα λαμπρό και ακέραιο, ευπροσήγορο και καλωσυνάτο ξάδερφο και φίλο, «αγκωνάρι» π' ακουμπούσαμε και θα μας λείπει αφάνταστα! Τον κατευδώνουμε, στην «έσχατη» κατοικία του, ατυχώς νεκρολογώντας τον, με ζεστά δάκρυα κι όλα τ' ανθολούλουδα της καρδιάς μας.

Η κηδεία του, πάνδημη, έγινε την επομένη: 3 Ιούνη 2004, από το Νάο της Ανάληψης, στο Νέο Νεκροταφείο της «πατρώας» γης και τον θρήνησαν, έκλαψαν πικρά, η συντετριμμένη και απρηγορήτη οικογένειά του, όλοι οι συγγενείς και πολλοί καλοί φίλοι, που τον έλαχαν ξεπροβοδώντας τον με αγαλιές λουλούδια, στεφάνια και πικρά δάκρυα. ευχόμεσθε να δώσει ο Θεός επαύρωση και να χύσει βάλαμο παρηγορίας στην πολυπονεμένη Δόξα του και σ' όλους όσους τον αγαπούσε. Θα τον θυμόμαστε παντοειών. Αιώνια η μνήμη του! Το «πατρώο» βολιτικό χώμα, που τον σκεπάζει, ας είναι ελαφρύ...

Στέφανος Χρ. Τζιούφης

Μνήμη ΦΩΤΗ Μ. ΠΕΤΣΑ

(Αρίστη Ζαγορίου 1918 - Αθήνα 2004)

Όταν το 1971 ήρθε ως τακτικός καθηγητής στην έδρα της Κλασικής Αρχαιολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ο Φώτιος Μ. Πέτσας έφερε έναν αέρα καινούργιο και ένα πνεύμα που άγγιξε σχεδόν όλους τους φοιτητές.

Ζωντανή διδασκαλία, εκτός χειρογράφου, παραστατικές παραδόσεις με διαφάνειες, εικόνες και σχέδια και πάνω απ' όλα ανοιχτές συζητήσεις, ομαδικές εργασίες και εκδρομές. Να! Εκδρομές που είχαν ως σκοπό τρία τουλάχιστον πράγματα:

Α. Τη γνωριμία με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου μας, με την επίτοια επίσκεψη στα πλαίσια του μαθήματος της Μνημειακής Τοπογραφίας και της Κλασικής Αρχαιολογίας.

Β. Τη δυνατότητα σε πάρα πολλούς φοιτητές που καταγόταν από φτωχές οικογένειες να ταξιδέψουν, σε μια εποχή κατά την οποία τα ταξίδια ήταν ακόμη προνόμιο των πλούσιων

Γ. Την ευκαιρία για διαμόρφωση φιλικών, κοινωνικών σχέσεων και την καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος σε μια περίοδο, όπου ο φόβος και η ανασφάλεια κυριαρχούσαν.

Λίγοι καθηγητές από αυτούς που υπηρετούσαν τότε στη Σχολή μπορούσαν να δώσουν αυτό το κλίμα στις παραδόσεις και στις σχέσεις τους με τους φοιτητές. Αναφέρω έτσι για την ιστορία τους κ.κ. Φράγκο, Παρασκευόπουλο και Παπαδόπουλο, ενώ ο Σ. Κυρία-Ζόπουλος έφυγε νωρίς και ο Φάνης Κακριδής το περισσότερο διάστημα ήταν σε διαθεσιμότητα.

Ο Φ. Πέτσας ως καλός δάσκαλος και πατέρας είχε τα "παιδιά του" και τους πρόσφερε ό,τι ήταν δυνατόν αξιοποιώντας τις όποιες ευκαιρίες και δυνατότητες του δινόταν.

Τότε, τουλάχιστον εγώ, για πρώτη φορά επισκέφτηκα την Ολυμπία, τους Δελφούς, την Κόρινθο, τις Μυκήνες, την Ακρόπολη στην Αθήνα, τον Μαραθώνα, το Σούνιο και μετά το Βόλο, την Έδεσσα, τη Βέροια, την Πέλλα και τη Θεσσαλονίκη. Ποιος όμως θα ξεχάσει τη μεγάλη εκδρομή στην Κρήτη, την οποία διατρέξαμε από τα Χανιά μέχρι την Ιεράπετρα. Ξεναγός ο ακούρατος και ενθουσιώδης δάσκαλος.

Πάντοτε και στις ξεναγήσεις και στα μαθήματά του ήταν ζωντανός, ουσιαστικός, παραστατικός και διάνθιζε το λόγο του με ανέκδοτα - πραγματικότητες, αφού ως επιμελητής και έφορος αρχαιοτήτων είχε γυρίσει όλη την ηπειρωτική Ελλάδα και είχε ζήσει πολλά.

Καλό ταξίδι δάσκαλε. Η γη της Αρίστης σ' έχει αγκαλιάσει για πάντα, όπως εσύ την κουβαλούσες όσο ζούσες στο μυαλό και την καρδιά σου.

Το έργο σου θα μείνει και οι σπόροι που έσπειρες στις καρδιές των φοιτητών και των συνεργατών σου εύχομαι ν' ανθίσουν και να καρπίσουν για να είναι η μνήμη σου αιώνια. Για την οικογένεια σου είναι παρηγοριά τους η ανάλωση σου για γνώση, πατριδα, εντιμότητα και ανθρωπιά.

«Εμείς που ξεκινήσαμε για το προσκύνημα τούτο κοιτάζαμε τα σπασμένα ανάγματα ξεχαστήκαμε και είπαμε πως δε χάνεται η ζωή τόσο εύκολα πως έχει ο θάνατος δρόμους αναξερευνήτους και μια δική του δικαιοσύνη...»

(Γιώργος Σεφέρης)

Αναδημοσίευση από το περ. «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ» των Πατρών, τ. 73, 2004

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Δ.Σ. του Εξωραϊστικού φυσιολατρικού συλλόγου Ελατινών «η ΕΛΑΤΗ» με την αγγελία θανάτου της Προέρου ΤΙΤΙΚΑΣ ΒΕΛΛΗ ΔΟΓΟΡΙΤΗ συνήλθε σήμερα Τετάρτη 19η Μαΐου 2004 σε έκτακτη συνεδρίαση και αποφάσισε ομοφώνως:

1. Να επιδοθεί το παρόν ψήφισμα στο σύζυγό της και να εκφραστούν τα συλλυπητήρια του Δ.Σ.
2. Να ακολουθησει σύσσωμο το Δ.Σ. την κηδεία της και να κατατεθει στεφάνι στη σωρό της.
3. Να χτυπήσει πένθιμα η καμπάνα του Αγίου Γεωργίου Ελάτης εις ένδειξη πένθους.
4. Να δημοσιευθει το παρόν ψήφισμα στον τοπικό τύπο και στην εφημερίδα «το Ζαγόρι».

Το Δ. Συμβούλιο

ΣΤΟ ΓΙΩΡΓΟ ΔΕΜΑΤΗ

Ένα πλατάνι πανωσουδενιώτικο τσακίστηκε..... Γρήγορα σ' έβαλε στο μάτι Γιώργο ο μαύρος καβαλάρης. Ζήληψε τα νιάτα και την προκοπή σου. Κι επειδή δεν μπορούσε με την πρώτη τσεκουριά να σε γκρεμίσει μεθόδεψε αργά και βρασανιστικά να σε τελειώσει.

Κίνησε για τ' αγύριστο ταξίδι με το καινούργιο σου κουστόυμι, τ' άσπρο πουκάμισο και την καλοδεμένη γραβάτα όπως πριν 22 χρόνια γαμπρός να πάρεις νύφη την Κατίνα απ' το Τσερβάρι, αχάλοους, παλικάρη μου.

Σε καρτερούσε από καιρό μ' ανοιχτή αγκαλιά ο πατέρας σου ο καλός-καλός Κώστας, αλλά κι ο Μιχάλης κι ο Ντίνος κι ο Κλούσιος κι ο Νίδας όλοι φίλοι σου και γειτόνιοι αγαπημένοι.

Βουβάρηκαν τα σκυλιά σου στο κοπάδι που μάτια καρτερά να το σαλαγίσαις. Ρήμαξαν οι ρούγες που σαν ελάφι ολημερίς και οληνυχτίς περπατούσες.

Το σπιτί σου αληθινό μοναστήρι, ανοιχτό για όλους μαντάλωσε. Ανοιχτόκαρδος και πρόσχαρος εργατικός σαν μυρμήγκι, ακούρατος πρόθυμος -δεν έλεγες ποτέ όχι- μπεσαλής στο λόγο πιστός στη φιλία, γλεντζές αγαπητός στην παρέα, άρχοντας στα φερούματα, μπαχτσιές με τα λουλούδια.

Όμως διάστηκες να φύγεις Γιώργο. Βιάστηκες να φύγεις και μαυροφόρες νιούτσικη την καλή σου. Πλήγωσες κατάστηθα τους δυο λεβέντες γιους σου που αφήνοντας τις σπουδές τους στάθηκαν δίπλα σου λαμπαδέρες αναμμένες, δίπλα στον πατέρα που πάλευε με νύχια και με δόντια να κρατηθεί στη ζωή παλεύοντας σαν τον Διγενή στα μαρμαρένια αλώνια.

Βιάστηκες κι άφησες τη Βασιλικούλα τη μάνα σου γονατιστή να προσεύχεται στα κινίσματα, κι ως την τελευταία ώρα να σε ποτίζει αγίασμα να σε μυρώνει, ελπίζοντας στο θαύμα. Βιάστηκες και μάρανες τ' αδελφία σου και τα παιδιά σου.

Κλαίνε οι χωριανοί, θρηνούν οι φίλοι σου, γιατί είχες πολλούς φίλους. Ευτυχισμένοι όσοι είναι κοντά σου αυτού ψηλά και χαιρόνται την παρέα σου. Δυστυχισμένοι όσοι στη γη πασχίζουν να συνεχίσουν τη ζωή χωρίς εσένα, πάντα με τη δική σου όμως ζωή σαν οδηγό.

Γίνε αγέρι στις καλές σου τα μαλιά, φίλησε των παιδιών σου τα μάγουλα, συντρόφεψε τα σχέδια και τα όνειρά τους για τη ζωή, χάιδεψε τ' αδελφία σου, έλα στα ονειράτα της μάνας σου.

Μην τους αφήνεις, έχουν όλοι τόσο πολύ την ανάγκη σου. Αιώνια σου η μνήμη αξέχαστε Γιώργο.

Ελένη Δουβλή

ΣΩΤΗΡΗΣ Ν. ΝΟΝΑΣ

Καλαμαριά 2-6-2004
Σ' αφήνω γεια μανούλα μου, σ' αφήνω γεια πατέρα. Έχετε γεια ξαδέλφια μου και εσείς ξαδελφοπούλες.

25 Μαΐου! Αυγή ματωμένη. Ο ήλιος που ανάτειλλε στα όμορφα δάση του Σκαμνελίου φλογίζοταν ψηλά κατακόκκινος αναγγέλοντας τον πρόωρο χαμό του παλικαριού.

Θρήνος στο Σκαμνέλι. Ο Χάρος ζήληψε τα νιάτα του, την ομορφιά του, την λεβεντιά του, το χαμόγελό του, την καλσύνη του και ανηφόρισε τόσο ψηλά για να τον πάρει κοντά του. Από εκείνη την ημέρα η ζωή μας έχει ραγίσει. Σαν να είχαμε σωριαστεί σε ερείπια.

Ν' αντισταθεί ο Θεός περίμενα. Τι να πεις! Τι να πεις! Μα και να σωπαίνεις είναι χειρότερο.

Βουβά και πικραμένα βουνά και δάση. Αφόρητο το μαρτύριο. Μας συγκλόνισε αυτός ο πόνος. Οι ψυχές μας μουγκρίζουν και θρηνούν με σπαραγμό. Και ήταν μόλις 25 χρονών. Δεν πρόλαβε ν' ανθίσει, να βγάλει καρπούς. Ένας ήλιος πικρός και απαθής γύρω από το στεφανωμένο πρόσωπό του. Και πάνω από τα κλειστά ματόφυλλα αμετάκλητη η σφραγίδα του θανάτου.

Και εκεί επάνω στο σβησμένο χαμόγελο έσταζε γαλήνη και ημεράδα ο ήλιος του θανάτου. Χλωμό, αθώο αγόρι μου.

Σε βρήκε φέτος το καλοκαίρι μόνο, ν' αγναντεύεις τα βουνά και τα δάση του χωριού σου που τόσο αγαπούσες.

Θ' ακούς τα δέντρα να βογγούν και τις οξυές να τρίζουν. Θα μας στέλνεις μηνύματα με την δροσιά της Ανόλης, την πάχνη του χειμώνα, με τ' αστέρια τ' ουρανού, τα λουλούδια του Μαΐου. Το μυαλό μας τρέχει στην χαρακαμένη μανούλα του φέρνοντας στα χείλη μου τα λόγια του δημοτικού τραγουδιού.

*«Χάρε μου, τι ήταν πόκανες σε μένα την καμμένη;
Μου πήρες το παιδάκι μου, τα σπλάχνα της καρδιάς μου.
Τον είχα την νύχτα συντροφιά, τ' απόβραδο κουβέντα,
και απ' τα γλυκοχαράματα τιμόνι του σπιτιού μου...»*

Η θεία σου Τασούλα Νόνα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ, ΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΒΑΡΥ ΠΕΝΘΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΑΜΟ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΥ ΜΑΣ ΓΙΟΥ ΣΩΤΗΡΗ
Οικογένεια ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΟΝΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Στα παιδιά της και σ' όλους τους συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.
Το «Ζ μας» - Β.Τ.

ΚΗΠΟΙ

Θάνατος
— Η Άννα Βασδέκη, το γένος Δημητρίου Μυριούνη, είχε γεννηθεί το 1939 στο Βραδέτο, απεβίωσε στην Αθήνα και από τις 23 Μάη 2004, αναπαύεται στους Κήπους. Στο σύζυγό της Δημήτριο, στα παιδιά της και λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.
Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Αρραβώνες
— Στους αγαπητούς μας Ιωάννη Αποστόλη, που έδωσε αμοibaία υπόσχεση γάμου μετά της **Μαρίας Βογιανάκη** θερμά συχαρητήρια και καλά στέφανα.
Οικογένεια Γεωργ. Γκαγκοπούλου

Γάμοι

— Στις 6 Ιουνίου τελέστηκε στην Αθήνα ο γάμος του **Γιώργου Στολιγκά**, γιου του Βασιλή Στολιγκά, θεολόγου, υπαλλήλου της Ιεράς Συνόδου με τη **Νατάσα Ευαγγέλου**, νηπιαγωγό σε ιδιωτικό βρεφονηπιακό σταθμό με καταγωγή απ' το Ανθοχώρι Μετσόβου. Πολυάριθμοι οι καλεσμένοι, μαζί και αρκετοί συγγενείς απ' όλα τα σόγια, παραβρέθηκαν στην εκκλησία στον Άλμινο. Η νύφη πανέμορφη και χαμογελαστή. Μετά το μυστήριο ακολούθησε δεξίωση στο Ξενοδοχείο «Αρμονία» στη Βουλιαγμένη. Σ' ένα πολυτελές περιβάλλον με πλούσια και ποικίλα εδέσματα οι καλεσμένοι απολαύσαν το δείπνο και χόρεψαν στους ρυθμούς της μουσικής που είχε μεγάλη ποικιλία. Τραγούδια και μουσική για όλα τα γούστα. Μια ξεχωριστή μέρα για το ζευγάρι και τους δικούς τους.

Ευχόμεστε στο νεαρό και ταιριασμένο ζευγάρι η ζωή τους να είναι χαρούμενη και ευτυχισμένη κι ο γάμος τους στεριωμένος.

Στη μάνα του Γιώργου Ιωάννα να χαιρέται τα παιδιά της και στις χαρές του Σπύρου.

Οι Θείοι τους Ευτυχία και Κώστας Παπαδόπουλος. Οικογένειες Χαρική και Παπαδοπούλου-Κατσαρού - Φρόνως Παπαδοπούλου - Εξάρχου

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Βαπτίσεις
— Στην εκκλησία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης **Δημητρίου Γεωργ. Λαδιά** και της **Χριστίνας Φώτου** βάπτισμα της **Αμαλίας**. Στους ευτυχισμένους γονείς, αναδόχους και παππούδες ευχόμεστε να τους ζήσει και νυφούλα να τη χαρούν.

Σ.Θ.

Ο Αντιπρόεδρος Τζάσιος Νικόλας

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Συχαρητήρια
— Στο συγγαμμένο και φίλο Πέτρο Γόγολο του Γρηγόρη, υπάλληλο του Δασαρχείου Ιωαννίνων που εξέλεγε Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου Εργαζομένων Υπαλλήλων της Περιφέρειας Ηπείρου, εύχομαι θερμά συχαρητήρια, να αντιπεξέλθει με επιτυχία στα καθήκοντά του αυτά και πάντα επιτυχίες.
Αλέξης Τζάσιος

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Θάνατος
— Τις σκληρές και μαύρες πρωινές ώρες της Τετάρτης 2 του Ιουνίου 2004 ο πατέρας του **Ελισσάβη Παπα-Κατσαρού** σε ηλικία 87 ετών.

μας κόσμο τον πολύ αγαπητό, κυριολεκτικά αξιαγάπητο καλονοικοκύρη **Ευάγγελο (Λάκη), Θ. Μαργαρίτη**, 64 χρόνων, γαμπρό στο Σκαμνέλι - σύζυγο της Σκαμνελιώτισσας Ευδοξίας, (Δόξας), Χρυσ. Δούβλη. Υπήρξαν ιδιαίτερα τραγικές στιγμές και φοβερές συνθήκες άφατου πόνου, λύπης πικρής, και των δακρύων και ξάφνιασμα - έκπληξη για όλους και προπαντός για τη χαροκαμένη σύζυγό του Δόξα, που ... «απάντησε» αναυθί και μόνη, νεκρό, στην άγρια νύχτα, τον προσφιλέστατο κι αγαπημένο κ' ακριβό Λάκη της, αλλά και για όλους τους συγγενείς και οικείους και τους καλούς χωριανούς, που προσέτρεξαν και συνέτρεξαν, με κάθε τρόπο, και συμπαρστάθηκαν, με πόνο και οδύνη, στον απρόσμενο χαμό του. Θα λείψει πολύ, από το Σκαμνέλι, που αγάπησε πολύ και τίμησε, και απ' όλους μας: «ο Λάκης μας».

Η κηδεία του έγινε την επόμενη, στην «πατρώα» γη, το Βόλο που ξαφινιάστηκε εύλογα, με πάνδημη συμμετοχή κι αγκαλιές λουλούδια και δάκρυα. Αιώνια η μνήμη και παντοτινή. Θα θυμόμαστε πάντα το γλυκό-όμορφο παλικάρι, που έφυγε βιαστικά και άκαιρα. Το Βολιότικο χρώμα, που τον σκεπάζει, ας είναι ελαφρύ. Οι τόσες αρετές και η αγαθότητα μνήμη ας μαλακώσουν τον μικρό πόνο και παρηγορούν τη Δόξα και τα παιδιά και αγκόνια του.

Σ.Τ. Τζ. Συλλυπητήρια και από «το Ζαγόρι μας»

— Σαν κεραυνός έπεσε στις ψυχές όλων των Σκαμνελιτών Θεο/νικής η είδηση για τον ανεπάντεχο χαμό του παλικαριού του χωριού μας **Σωτηράκη Νόνα**. Ολβηρέθι πάντοτε η είδηση του θανάτου κάθε ανθρώπου. Η είδηση του χαμού ενός νέου παλικαριού πριν ακόμη κλείσει τα 25 είναι κάτι που δεν μπορεί να συλλάβει η λογική κανενός ανθρώπου. Έτυχε την ημέρα εκείνη να βρίσκομαι προσωπικά στο χωριό μας, στο μεγάλο θρήνο που γινόταν. Η ημέρα ήταν ηλιόλουστη αλλά τα πάντα ήταν μουσκεμένα από το πολύ δάκρυ. Ακόμη και οι πέτρες του χωριού μας έκλαιγαν υνν άδικο χαμό του παλικαριού μας. Δεν είναι δυνατόν να βρει κανένας λόγια παρηγόρα για όλους τους συγγενείς του πολύ δε περισσότερο για τους χαροκαμένους γονείς του Νίκο και Φρειδερίκη.

Το μόνο που ευχόμεστε όλοι μας ο Θεός να τους δίνει δύναμη και κουράγιο. Ο Θεός δε να τον τοποθετήσει στον παράδεισο και να αναπαύεται η ψυχή του. Αιώνια η μνήμη του Σωτηράκη μας. Ας είναι ελαφρύ το χέμα του Σκαμνελιού που σε σκεπάζει.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Ο Αντιπρόεδρος Τζάσιος Νικόλας

— Πρωί-πρωί τηλεφώνω από το Σκαμνέλι. Ζήτησαν αγροτική γιατρό. Κοιμήθηκε και δεν ξαναξύπνησε ο 64χρονος **Ευάγγελος Μαργαρίτης**, γαμπρός στο Σκαμνέλι, που είχε έρθει για λίγες μέρες. Την Τετάρτη, 2-6-04 μια βροχερή μέρα, ανεχώρησε για την τελευταία κατοικία, στην ιδιαίτερη του πατριδα, το Βόλο. Συλλυπητήρια στους οικείους του.

Συλλυπητήρια
— Στο Νίκο Νόνα στο Σκαμνέλι, στη γυναίκα του, παιδιά τους, εγγόνια, σ' όλο το σόι και λοιπούς συγγενείς, τα πιο θερμά μου συλλυπητήρια για τον τραγικό θάνατο του αδικοχαιμένου παλικαριού τους του **Σωτήρη**. Κώστας Γεωργ. Θεοδοσίου

Συλλυπητήρια
— Από τις 22 Οκτωβρίου 2003 ο 81χρονος **Κων/νος Κουμπής** του Πέτρου και της Πηνελόπης αναπαύεται στο Λαούτο Μυρσίνης Πρέβεζας. Να ζήσει η οικογένειά του και να τον θυμούνται οι δικοί του.
Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΣΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
Γεννήσεις
— Η Θάλεια, το γένος Χρηστού και Βαγγελίας Βαγγέλη και ο **Αρχοντής Ευσταθίου**, στα Γιάννενα, χάρισαν στην Ευτυχία τους, ένα χαριτωμένο αδελφάκι στις 23 Απριλή 2004. Να τους ζήσει.

Θάνατος
— Από τις 22 Οκτωβρίου 2003 ο 81χρονος **Κων/νος Κουμπής** του Πέτρου και της Πηνελόπης αναπαύεται στο Λαούτο Μυρσίνης Πρέβεζας. Να ζήσει η οικογένειά του και να τον θυμούνται οι δικοί του.
Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

— Στη Σκαμνελίτσα Ευδοξούλα Δούβλη-Μαργαρίτη και την κόρη της Μαρία για το θάνατο του αγαπημένου τους **Λάκη**, συζύγου και πατέρα, που ήταν τόσο αγαπητός στο χωριό. Τα θερμά μου συλλυπητήρια.
Κώστας Γ. Θεοδοσίου

ΠΑΠΙΓΚΟ

Συχαρητήρια
— Θερμά συχαρητήρια στα ανήψια μας **Γεώργιο Τσακίρη** και **Αικατερίνη (Κορίνα)** το γένος Κων. Χριστοδούλου για το ευτυχές γεγονός της γέννησης του δεύτερου χαριτωμένου και υγιούς αγοριού τους και ευχόμεθα να τους χαρίζει χαρές και περηφάνεια. Οι ευτυχείς παππούδες και γιαγίες Χρήστος, Κώστας, Βεατρίκη και Κωνσταντίνια να χαιρόνται το νέο εγγονάκι τους και να ευτυχίσουν να τον καμαρώσουν άξιοι και χρήσιμον στην κοινωνία.

Με την αγάπη μας
Αγγελική και Δημήτριος Γκέκης

Θάνατος

— Δεν πέρασαν σαράντα (40) ημέρες από την 27η Απριλίου που χάσαμε τον συγχωριανό μας Χριστόφορο Στεφάνου Παπακάστα (Ζαγόρι μας τ. 352) και ο χάρος θέρισε τον μεγαλύτερο αδελφό του **Θωμά**.

Ο Θωμάς ήτο ο πρωτότοκος υιός του Στεφάνου Παπακάστα και γεννήθηκε στο Παπίγκο το έτος 1925. Νεαρός μαζί με τον πατέρα του ελαβε μέρος στην ένοπλη Εθνική Αντίσταση και διακρίθηκε για την ανδρεία του. Περιπετειώδης η ζωή του κατά τον εμφύλιο με πολλές διακρίσεις. Θα μπορούσε να σταδιοδρομήσει στο στράτευμα αλλά προτίμησε το ελεύθερο επάγγελμα. Έγινε ιδιοκτήτης ταξί, διετέλεσε πρόεδρος του συλλόγου ιδιοκτητών ταξί βοήθησε στην αποκατάσταση των αδελφών του και μαζί με τη εκ Πλωγινιανής Ελένης το γένος Κάπαρη απέκτησε τον Στέφανο και την Βασιλική που σήμερα βρίσκεται οικογενειακά στην Αυστραλία. Στην σύζυγό του Ελένη Αυστρέθηκε στο πλευρό του στις καλές και κακές στιγμές της ζωής του, στα παιδιά και στα εγγόνια του τα θερμά και ειλικρινή συλλυπητήριά μας.

Αιώνια σου η μνήμη φίλε και συμπολεμιστή Θωμά και ελαφρύ το Γιαννιώτικο χέμα που σε σκεπάζει.
Δ.Α.Γ.

— Μια εβδομάδα πριν από τον θάνατο του **Θωμά Παπακάστα** ο χάρος μας πήρε και την **Ιουλίτσα Γ. Αναγνωστάκη** το γένος Γρηγορίου Στάρα. Η Ιουλίτσα γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Παπίγκο. Ητο το έβδομο παιδί της μεγάλης οικογένειας του Γρηγορίου Στάρα. Μεγάλη οικογένεια και σε αριθμό και δημιουργία. Η Ιουλίτσα όμορφη και αρχοντική ένωσε τη ζωή της με τον καλοσυνάτο εκ Βίτσης Γεώργιο Αναγνωστάκη. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της, στις εγγονούλες της και στην εναπομεινάσα αδελφή της Πόπη (Μερόπη) σύζυγο Κων/νου Διαμαντή.
Δ.Α.Γ.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Οι οικογένειες **Χρυσούλας Ζεκίνα** και **Νικηφόρου Αθανασίου** προσέφεραν στην Ιερά Μονή Ασπραγγέλων το ποσό των 100 ευρώ εις μνήμην της **Ελπίδας Φερεντίου-Μπαμπούλια**.

— Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων ευχαριστεί θερμά τους κάτωθι για την προσφορά τους στο σύλλογο:

— **Εις μνήμην Πελοπίδα Καμτσικά:**

— οικογένεια **Δημητρίου Οικονόμου** 50 Ε

— οικογένεια **Κωνσταντίνου Οικονόμου** 30Ε

— **Βασιλική Γκίτσα** 50 Ε εις μνήμην του συζύγου της **Θεόδωρου Γκίτσα**.

— Επίσης προσέφεραν στο σύλλογο, για το ταμείο της καμένης εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, το οποίο κρατά:

— **Εις μνήμην Πελοπίδα Καμτσικά:**

— οικογ. **Άγγελου Πίκου** 30Ε

— οικογ. **Κωνσταντίνου Καραγιάννη** 20Ε και

— **Βασιλική Γκίτσα** 50 Ε εις μνήμην του συζύγου της **Θεόδωρου Γκίτσα**.

ΒΙΤΣΑ

— **Εις μνήμην Ιουλίας Γ. Αναγνωστάκη** η οικογένεια **Νικολάου Στάρα** αντί στεφάνου κατέθεσε χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Κ. Βίτσας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— **Εις μνήμην Ελευθερίας Ζαρίδη-Βλαχοπούλου** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας Κοιμήσεως Θεοτόκου και Κάτω Βίτσας οι οικογένειες των θείων της και εξαδέλφων της: **Κλεομένη Βασδέκη, Γεωργίου Βασδέκη, Ομήρου Βασδέκη, Ευθυμίου Βασδέκη, Ευσταθίου Βασδέκη, Σοφίας Ξάνθου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Οι παρακάτω χωριανοί προσέφεραν χρήματα για τις ανάγκες των εκκλησιών.

— Η οικογένεια **Καφρίτσα**, η **Αγνή Παπαδοπούλου** και η **Δανάη Πεζοδρόμου** 100Ε.

— Ο **Τσιμής Γιώργος** 20Ε στη μνήμη **Αθανασίου Μεγγλίδη**.

— Ο **Ηλίας Καραγιάννης** από τον Καστανώνα 50Ε.

— Η **Βαλεντίνη Καραβασιλή, Μίγιος Απόστολος** και **Μίγου Αθηνά** 50Ε εις μνήμην **Ιωάννου Καραβασιλή**.

Η Εκκλησιαστική επιτροπή τους ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

— Η οικογένεια **Γιώργου Παρόπουλου** στη μνήμην συζύγου, πατρός και παππού προσφέρει το χρημ. ποσό των 300Ε υπέρ του Ναού Αγίου Δημητρίου Φραγκαδών.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Μορφωτικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Κάτω Πεδινών εκφράζει τις βαθύτατες ευχαριστίες του προς την εταιρεία σκυροδέματος **Μπετόν Κρόνος α.ε.** και τον κ. **Κώστα Τασιούλα** για τη δωρεά τους προς το σύλλογό μιας μπετονιέρας έτοιμου σκυροδέματος για τις ανάγκες των εργασιών στο εκκλησάκι του Σωτήρα.

Ακόμη ευχαριστεί τον χωριανό μας **Χρήστο Σπανό** για τη φροντίδα του στο θέμα αυτό.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ευρώ 50

Κληροδότημα «Μιχαήλ Αναγνωστοπούλου» Παπίγκου

Ευρώ 35

Στουκίδης Βασίλειος Μουζάς Αθανάσιος

Ευρώ 30

Ράππη-Σουλτάνη Ελισάβετ Τζίρκα Βέττα

Ευρώ 25

Δάλλας Κων/νος

Ευρώ 20

Τσολάκης Φρίξος Στρούλιας Αντώνιος Κωστάκης Ναπολέων Σολωμός Γεώργιος Αρβανίτης Ιωάννης Ριγάτου Πηνελόπη Πορφύρας Αριστοφάνης Παπαγεωργίου Θουκυδίδης Ζωίδου Ευθαλία

Ευρώ 15

Στάρα Μαγδαληνή Μάρος Δημήτριος Σίλλης Κων/νος

Λιόγκα-Παπαδημητρίου Βασιλική Λιόγκα-Σακκά Βούλα Σουρανάκη-Λιόγκα Ερριέτα Αντωνάτος Άγγελος

Ευρώ 10

Σακελλαρίου Χαρίκλεια Δαμβόπουλος Θωμάς Στουκίδης Χριστόδουλος Στουκίδης Γεώργιος Τσαπάρη Λίτσα Στεργίου Ιωάννης Αποστόλου Άδμητος Σταθάτου Φερενίκη Παπαχρήστος Ιωάννης Βάντζιος Πολυδεύκης Καραμπά Ιοκάστη Παπάζογλου Κων/νος Κέντρος Νικόλαος Χασιώτη Βασιλική Σωτηριάδη Ξανθίπη Φανίτσιου Ευτέρπη Δάνου Ειρήνη Δερβένη Ελένη Αναγνωστοπούλου Δέσποινα Τσιαντή Χρυσούλα Δώδος Χριστόδουλος Γκέτσου-Σουκουβέλου Βασιλική Βαγγελή-Τσαούση Ρένα Τσαούση Ερρικα

ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΥ

Υπενθυμίζουμε την ανάγκη με τις όποιες προσφορές μας να βοηθήσουμε στην αποπληρωμή της δαπάνης για το ράψιμο των καινούργιων στολών του μικρού Ζαγορίσιου Χορευτικού.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— **Κωστάκης Ναπολέων** 20 ευρώ.

— **Λεωνίδα Τσαούνης** 50 ευρώ στη μνήμη της συζύγου του **Ελένης**.

— **Στέφανος και Θέκλα Τζούφης**, 50 ευρώ, στην ιερή μνήμη του αλησμόνητου και τόσο πρόωρα και αναπάντεχα χαμένου αγαπημένου εξαδέλφου τους **Λάκη Θ. Μαργαρίτη**, από το περίσσευμα της αγάπης τους.

— Η Οικογένεια **Νεοπτώλεμου Βασδέκη** προσφέρει 10 ευρώ στη μνήμη του **Γεωργίου Δεμάτη** και συλλυπείται τους οικείους του.

— Επίσης πρόσφεραν ακόμη 50 ευρώ, στην αγαθότατη και ιερή μνήμη της πολυαγαπημένης, αλησμόνητης και αγγελικής, γλυκόμορφης και αδικοχαμένης ανεψιάς τους: **Ανθούλας Πλάτωνα Γαλανόπουλου**, τρυφερής και γλυκύτατης Αρχιτεκτόνισας, που ο χάροντας άρπαξε και τσάκισε, στο άνθος της ηλικίας της, πνίγοντας στη λύπη και τον πόνο την απαρηγόρητη μάνα, αδελφό και συγγενείς και φίλους.

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΞΕΣΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Πρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Β' Αντιπρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Μέλος
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΣΤΑΣ
Μέλος

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Συνδρομές, εισφορές
Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και Μυροπολείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

Ετήσια ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 10 ΕΥΡΩ
Εξωτερικής 30 ΕΥΡΩ
Επίσης Εξωτερικής 30 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗΣ - Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπερή)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44